

אשר יובל

מחלקי המים

פיוטים ותפילות

מחלקי המים | אשר יובל

אזור: שחר יובל

אשר יובל

מחלקי המים

פיוטים ותפילות

לזיכרון דורות ראשונים שורשים:
משה וחדוה יובל, הרב יוסף יהודה ומרתה ריינר

ולתפארת דורות ממשיכים ובונים:
נעה ונח, איתמר ואביטל, נדב ושפרה, יוסף חיים,
הלל, יאיר, שחר אורי, אמיר משה, ינון יהודה,
רון יוסף וגיל שמעון

ולחוט המחבר, אמת הבניין, רעייתי רבקה

בין פיוט למדרש

עדן הכהן

פיוט ומדרש מן השמים ירדו כשהם כרוכים זה בזה. רבות בשנים סברו החוקרים המלומדים כי שתיים בנות לה לרוח היצירה היהודית: הדרשה היא בכורתה הלמדנית כבדת הראש, והפייטנות – צעירתה השובבה, החורזת חרוזיה ומתנאה בקישוטיה. ויתרה היא הבכורה מן הצעירה, שתוכני שירתה של הצעירה שאולים כולם מן הבכורה ונשענים אל בינתה.

משנתחדשו הזמנים הלכה ונתבהרה תמונה אחרת אל מול עינינו המשתאות – הדרשה ושירת הקודש שתי בנות תאומות הן, ורק רוח היצירה האנושית אחת היא. הדרשן יצר את דרשתו בכוח הגותו, תוך שהוא נשען על סיפורי המקרא ועל חלקיו ההלכתיים, והיטה אוזנו למסורות אגדיות שהילכו בקהל ישראל במשך הדורות. היו ימים שבהם נשא את דרשתו אל מול הקהל המתכנס בבתי התפילה, בזמנים אחרים נשמעה דרשתו בין כותלי בית המדרש ולפרקים נועדה הדרשה להישאר כתובה בספר. בין כך ובין כך הרבה הדרשן תורה בישראל, ולומדי תורה עלצו וריוו נפשם ממימיו. והפייטן את שירתו כתב בכוח היצירה ששרתה עליו, ואף לנגד עיניו עמדו המקרא ודברי החכמים שקדמוהו, אלא שבכוח דמיונו עשוי היה אף הוא ליצור דרשות מחודשות או לגלות אגדות נושנות שבדרכים עקלקלות פילסו דרכן הנסתרת עוד מימים קדמונים. שירתו נועדה ליהנות את הבאים בשערי בתי הכנסיות ולקרב את ליבם לאביהם שבשמים, ובדרכו שלו אף הוא הרבה תורה בישראל וחיבבה על לומדיה.

הפיוט והמדרש, שני ערוצי היצירה המרכזיים של קדמונינו, יקרים בעינינו משום שהם הד נאמן לרוחה של בני ארץ ישראל שנאחזו באדמתה של הארץ הטובה באלף הראשון לספירה. לא קלים היו חייהם בארץ ישראל: הנוצרים רדפו והחריבו את בתי כנסיותיהם, והמוסלמים עשקו והכזיבו את תקוותיהם לגאולה, אך כל אותה העת הוסיפו יהודי הארץ להעמיד שפע יצירות מדרש ופיוט שמפליאות אותנו עד היום

בעמקותן וביופין. רוחה של הארץ, נופיה והווי החיים שבה,
מנשבים אלינו מיצירות אלו וקושרים את ליבנו אל אבותינו
הקדומים ואל עוז רוחם.

והיום, משהשיבנו האל בחסדו אל ארצנו המובטחת, שוב
ניבעים בה מעיינות מדרש ופיוט, והולכים ורבים מימיהם,
מפרשה לפרשה, ממועד למועד, בין אם מוצא המעיין ברחוב
מחלקי המים ובין ששופע היובל אצל כותלי בית מדרשו של
רבי אליעזר הגדול. מעת לעת מגלה כל צמא למים בתיבתו
דברי תורה המשיבים את נפשו ומנעימים את שבתותיו
ומאירים לו את ימיו, בין אם מדרש בהם, בין אם שירה. מדרש
ששירה בו ופיוט שמדרש בו.

הוא שאמרנו: כשהם כרוכים זה בזה ירדו מן השמים מדרש
ופיוט.

אפרת, ניסן תשפ"ב

סדר השירים

מעגל השנה

בראשית

להתחיל מבראשית | 11

רוח אלהים | 17

לך לך

בין ראיית אברהם לראיית משה | 19

חיי שרה

ענן, דלת, נר ועיסה - מאוהל שרה לאוהל רבקה | 23

תולדות

עתירה | 24

ויצא

אבני המקום | 25

שוב אל ארץ מולדתך | 37

חנוכה

מעוז צור - הבית השביעי | 40

מקץ

וַיֵּכֶר - וַיִּתְּנָכֶר | 42

ויחי

לישועתך קיויתי ה' | 44

סיום ספר בראשית

חלומות בראשית | 45

בשלה, שבת שירה

מה ראתה שפחה על הים | 46

תצוה

נר תמיד | 50

ליל הסדר

פיוט מחלקי המים לסימני הסדר | 51

שמיני, ימי הזיכרון

וידום אהרון | 52

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

על הנספים ועל המשפחות | 56

אתה הבדלתנו מכל העמים | 59

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל

בהעלותך את הנרות | 61

של נעליך מעל רגליך | 63

יום העצמאות

היינו כחולמים | 67

אשירה לה' כי גמל עלי | 71

מלכויות, זיכרונות ושופרות | 76

כי תבוא

השקיפה ממעון קדשך | 80

נצבים חותמת השנה

ושוב אנחנו נצבים | 82

קורות העתים

סליחות למר חשון | 88

נגיף אחד קטן | 90

משל הציפור | 92

באין לנו פה | 96

תפילות

ברכה לבן/בת מצווה | 98

מי שברך למתגייסים לשירות | 100

יום הכיפורים

ברכת הבנות והנכדות | 102

ברכת הבנים והנכדים | 104

בין כיפור לסוכות

ימים של חסד | 106

סוכות

תפילה לפרידה מן הסוכה | 109

מעגל השנה

להתחיל מבראשית

מחזור תפלותינו מנח כַּעַת בַּצֹּד,
 בְּשִׁקָּט וּבְצִנְעָה
 כָּל אֲשֶׁר שִׁקְעָנוּ בּוֹ בְּהִמִּית לָב,
 בְּתַחֲנָה וּבְשׁוּעָה
 כָּל שִׁיחַ אֲשֶׁר שִׁפְכָנוּ בֵּין דְּפִיו,
 בְּרֻטָּט וּדְמָעָה
 הָאֵם הַתִּקְבְּלוּ וְעָלוּ לְרִצּוֹן
 לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה וְרִנָּה?
 מִי חָכָם, נִבְיָא וַיֵּדַע?
 רַק אַחַת זֹאת נִדְעָ:
 אֲנַחְנוּ שׁוֹב בְּהִתְחַלָּה
 אֵין פְּנָאֵי אַחֲוָה לְהַבִּיט
 רַק לְהִשְׁיֵר נְכוּחָה לְעֵתִיד
 וּלְהִתְחִיל מִבְּרֵאשִׁית

חַג הָאָסִיף נִשְׁלַם בְּשִׂמְחָה וּבְרוֹן,
 אֲךָ נוֹתֵר עוֹד אָסִיף בְּשִׁדָּה וְאֵילָן
 בֵּין שָׂרֵב אַחֲרוֹן לְגִשְׁם רֵאשׁוֹן,
 עוֹד שְׂדוֹת מְצַהִיבִים בְּלִבָּן
 שְׁלֹפֵי קִיץ אַחֲרוֹנִים לְהַבִּיא,
 לְגֶרֶן אָסֶם וּמִמְגוּרָה
 בְּרֶכֶת הַשָּׁנָה לְהַצְנִיעַ
 עַד בְּרֶכֶת הַשָּׁנָה הַבָּאָה

בִּיד הָאֶחָת, לְמַהֵר וּלְטָרוֹחַ
אָסִיף וַיְבוֹל אַחֲרֵית
וּבְשָׁנֶיהָ, תָּלַם חֹדֶשׁ לִפְתָּח
וּלְהַתְחִיל מִבְּרֹאשִׁית

דְּמַעַת הַזֹּרְעִים בְּרֹאשִׁית הַשָּׁנָה
הַנוֹשָׂאִים עֵינֵיהֶם לְשָׁמַי מְעוֹנָה
שֶׁתָּהָא גְשׁוּמָה אִם שְׁחוּנָה
שֶׁתָּהָא לָּה אַחֲרֵית מִתְּנָה נְתוּנָה,
שֶׁתָּהֶפֶךְ לְרָנָה בְּעַת קָצִיר וְאֶכִּיב
כִּי הוֹרִיד הַגֶּשֶׁם בְּעָתוֹ וְהָרוּחַ הַשִּׁיב
שָׂדוֹת לְהַעֲשִׂיב, פָּרִי אֵילָן לְהַנִּיב
וְהִיתָה חֲרֹדֶת הָרֹאשִׁית
לְשִׁמְחַת אַחֲרֵית
וְהָאֲחֵרִית שׁוֹב תִּשׁוּב
לְתַחֲלַת הָרֹאשִׁית

זְמַן שִׁמְחָתְנוּ עָלָה וְהָיָה
פְּרָקָה הַסֵּכָה בַּמְקוֹמָה אַחֲסָנָה
נִעְזֹב הַלּוּלָב, נַחֲבֹטָה עֶרְכָּה
נִפּוּג הָאֶתְרוֹג וַיַּעֲשֶׂה לְמִרְקָחָהּ
הָדָס עֵץ עֲבוֹת יִדְשֵׁן אֲדָמָה
וַיִּגְשֵׁם בְּרִכּוֹת שׁוֹב אוֹתָם יִנְבִּיט
שֶׁמֶשׁ חֲרָפִית תִּצְמִיחַ תְּלַהִיט
וְתַחֲדָשׁ פָּנָי תִּבְל בָּאוֹר זְהוּרִית

וַיָּשׁוּבוּ הֵם אֵלֵינוּ בְּשִׂמְחָה וְתִגְלִית
בָּבוֹא לְשָׁנָה זוֹ אַחֲרִית וְתַכְלִית

וּמִיָּהּ אֲשֶׁר מֵאַחַר מְכַלְם
סוֹגֵר הָעוֹנָה וּמֵאִיר הָעוֹלָם
אַחֲרוֹן לְבָכוּרִים
מִבֶּשֶׁר הָאוֹרִים
טוֹב שֶׁמֶנּוּ מְכַל הַשְּׂמָנִים
זֵית רֶעֶנָן, יִשְׂרָאֵל לוֹ נִמְשָׁלִים
הוּא הַמַּחְבֵּר אַחֲרִית לְרֵאשִׁית
עֲלֵה טָרֶף בְּפִי יוֹנָה חֲרִישִׁית
סוֹף לְמִבּוֹל שִׂמְחָה וְהִשְׁחִית,
לְקַיֵּם עוֹלָם וְאוֹרוֹ מִבְּרֵאשִׁית.

קִדְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל שֵׁם שְׁמַיִם,
בְּחֵג הַסֵּכוֹת
וַעֲלוּ לְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם,
לְהִלָּל וּלְהוֹדוֹת
עִיר מְלוּכָה בָּהּ חֲבָרוּ שְׂבָטִים
עִיר שְׁסוּעָה בָּהּ רַבּוּ מִפְּגָעִים
חוֹנְנֵי אֲבִנֵיָּה דְגוּלִים הַמוֹנִים
וְגִילוּ בְּרַעְדָּה בְּיָמִים נוֹרָאִים
נוֹסִיף לְבִנּוֹתָהּ בְּכַפֵּל כְּפָלִים
וְאַהֲבָה וְשָׁלוֹם בָּהּ לֹא נִמְעִיט
בְּעֶצֶב נְשִׁיכַת שְׁפָתִים וְכַפִּים

נִתְחִיל וְנִמְשִׁיךְ מִבְּרָאשִׁית
בְּפָרֶס תִּשְׁרִי וְחִגִּיו
כָּלֵנוּ יַחְדָּיו, כָּאֵן וְעִכְשֹׁ

גָּלְלָנוּ סֵפֶר דְּבָרִים
מִשְׁנֵה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
וּפִתְחָנוּ לְקָרָא בְּסֵפֶר
יִצִּירַת כֹּל נּוֹצֵר
נִפְרְדָּנוּ מִמַּעֲשֵׂה אִישׁ הָאֱלֹהִים
הַמְשַׁקֵּיף מִן הַהָר
אֲשֶׁר בְּאַהֲבָתוֹ יִסְרְנוּ
בְּמִתּוֹק וּבִמֶּר
וּפָנִינוּ אֶל בְּרִיאַת כֹּל
בְּאֶמֶר וּמֵאֶמֶר
וְאֵל יִסּוֹד שְׂרֵשׁ חֲצִבָּנוּ
מֵעֵבֶר הַנֶּהָר.
נִתְרַפֵּק עַל מַעֲשֵׂה אָבוֹת
לְקַח וּמוֹסֵר לְבָנִים
מִשְׁבֶּת לְשִׁבְתָּ נִגְלָה בְּכָל אוֹת
הַפְּשָׁטִים הַמִּתְחַדְּשִׁים
קוֹרוֹתֵינוּ לְסִפֵּר, אֲזִינוּנוּ לְסִבֵּר
בְּמִדְרָשִׁים מִתּוֹקִים
נִתְחִיל שׁוֹב בְּרָאשִׁית
בְּשִׁבְתָּ מִרְחֻשׁוֹן מְבָרְכִים

נִחְלָקוּ גְדוּלֵי עוֹלָם וְתוֹרָה
אֵימָתִי יִסְדָּה תִּבְל
אֵימָתִי הִתְחִילָה הַבְּרִיאָה
מִתִּי הַכֹּל הַחַל
בְּסִתְּיוֹ שְׁלֹכֶת וְעֵלָה נוֹכַל,
אוּ בְּאֵיבֵי עֵת נֶצֶן וּפְרִיחָה
עַתָּה הָאוֹר מְאֲרִיךְ וְהוֹלֵךְ נִהְרָה
אוּ עַתָּה הַחֹשֶׁךְ פּוֹרֵשׁ וּמוֹתֵחַ שְׁמִיכָה
וְנִפְסֵק כְּאֵלֵּיעֶזֶר הַגָּדוֹל
בּוֹר סוּד שְׁאֵינִי מְאֻבָּד טָפָה
(אוֹלִי הוּא פְּצוֹי חֲכָמִים לְמַחּוֹל
עַל דְּחִיתוֹ וְהוֹנָאתוֹ בְּהִלָּכָה)
כָּעֵת חַיָּה נִבְרָא הָעוֹלָם
וְהִתְחִילָה מְלָאכָה
הוּי זֶהִיר בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית
לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ
בְּפֶרֶס תִּשְׁרִי שְׁרֵתָה הַבְּרָכָה
בְּסִתְּיוֹ אֵד יַעֲלֶה מִן הָאֲדָמָה
וְהִשְׁקָה וְרוּחַ שׁוֹמֵמָה וְצַחֲיָהּ
שְׁלֹכֶת הִיא תַּחֲלֵת הַצִּמְיָה
צֶהָב הוּא אֲשֶׁר יוֹרִיק בְּמַהֲרָה
זֶרַעִים נִשְׂאָם הָרוּחַ יִנְבְּטוּ בְּתַפְאָרָה
וְרוּחַ סִתְּיוֹ חֲרִישִׁית מְרַחֶפֶת בְּלִטְיָה
לְחִדּוֹשׁ פְּנֵי אָדָם וְאֲדָמָה, חַיָּה וּבְהֵמָה

אֶחָרִית הִיא רֵאשִׁית וְהִתְחַלָּה
וְרֵאשִׁית מִבִּיטָה לְאַחֲרִית בְּתַקְוָה
וּבֵין שְׁתֵּיהֶן שְׁנֻזָּה
כְּתַפְּלַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הַקָּצֵר
לְשָׁנַת אוֹרָה וּבִרְכָּה
שְׁנַת כְּפָרָה וְרוּחָה
שְׁנַת תַּפְתֹּחַ לְנוּ טוֹב אוֹצָר
שְׁנַת טְלוּלָה עִם גְּשׁוּמָה
שְׁנַת הוֹד וְשֵׁלוֹם בְּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה
שְׁנַת צִאתָנוּ וּבּוֹאָנוּ תְּשֻׁיַח לְבִרְכָּה
שְׁנַת חַיִּים טוֹבִים וְקִיּוּמִים לְכָל עַמָּךְ.
לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת
בְּאַחֲדוֹת לְכָבוֹת וּבְצוּתָא
בְּקִדְשָׁה חֲדָשָׁה
וּבְחֲדוּשׁ שֶׁל קִדְשָׁה
וְשְׁנֻזָּה לְהִתְחִיל בְּאַחֲרִית
שׁוֹב מִבְּרֵאשִׁית
כְּעֵת חַיָּה.

וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־עַבְדֵּי הַנְּמֻצָּא כֹּזָה
אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ: (בראשית
מא לח).

רוח בְּרֵאשִׁית מְרַחֶפֶת
בְּבְרִיאת הָעוֹלָם,

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוֹ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־
פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־
פְּנֵי הַמַּיִם: (בראשית א ב).

רוח חֲרִישִׁית מְלַטֶפֶת
בְּלִידַת הָאָדָם,

וְאִמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכָּמָה
וּבְתִבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה:
(שמות לא ג).

רוח אָבִיכִית מְתַעֲטֶפֶת
בָּיָם וְטֹבֵעַ דּוּמָם,

רוח תְּבוּנִית מְרַפֶּרֶת
בֵּין כְּסִיל לְחֹכֶם.

וְרוּחַ נְשֹׂאתָנִי וְתַבִּיאָנִי כְשֶׁדִּימָה אֶל־
הַגּוֹלָה בְּמִרְאָה בְּרוּחַ אֱלֹהִים וַיַּעַל
מַעְלֵי הַמִּרְאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי: (יחזקאל
יא כד).

בֵּין מַיִם לְמַיִם מְרַחֶפֶת הָרוּחַ
נוֹגַעַת לֹא נוֹגַעַת,

בֵּין צִמְרֵת לְצִמְרֵת שְׁטָה הָרוּחַ
רוֹגַעַת לֹא רוֹגַעַת,

בֵּין דְּמָמָה לְסַעֲרָה
מְסַעֲרָה מְשַׁקִּיטָה

אֶל כָּל אֲשֶׁר יִשְׁאוּהָ כְּנַפֶּיהָ
שָׂמָה תִּדְאָה תִּשְׁגָּה הָרוּחַ.

אֲשֶׁרִי עָלִיו תְּנוּחַ הָרוּחַ
בְּהָאֶרֶת חֻכָּמָה בִּינָה וְדַעַת,

בְּפֶרֶץ יְצִירָה אֲדִיר
אוּ בַעֲמֵל יוֹם־יוֹם כְּבִיר,

כְּבָרֶק מַעַל פְּתָאם

רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ תַפְעוּם
נִשְׁמַת אָפוֹ תֵּאִיר תְּעִיר
וְהוּא בְרוּחוֹ יֵאִיר יִזְהִיר.

סוֹכֵב סוֹכֵב הָרוּחַ
סוֹכֵב הַלּוֹךְ וְשָׁב,
כָּל יְמֵינוּ עָלֵי חֵלֶד
מִיְּנָקוֹת וְעַד סָב,
וּבִהְגִיעַ עֵת וּמוֹעֵד
מְזַמְנָה לֹא מְזַמְנָה
תָּשׁוּב הָרוּחַ אֶל אֲשֶׁר נִתְּנָה
לְאָדָם בְּמִתְנָה.

וה' אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד־
לוֹט מַעֲמוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׂם
צִפְנָה וְנִגְבֶּה וְקִדְמָה וְיָמָה: כִּי
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה
לִךְ אֶתְנַנָּה וּלְאַרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:
(בראשית יג יד-טו).

עלה ראש הפסגה ושֵׂא עֵינֶיךָ
יָמָה וְצִפְנָה וְתִימָנָה וּמִזְרָחָה
וּרְאֵה בְּעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־
הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: (דברים ג כז).

שְׁנֵי גְדוּלֵי עוֹלָם רָאוּ
רָאוּ וְלֹא זָכוּ
זֶה עוֹמֵד בְּתוֹכָהּ
וְהוֹלֵךְ בָּהּ לְאַרְכָּהּ
וּלְרַחְבָּהּ,

כְּמִלּוֹא מִדְתָּהּ
עַל כָּל צַעַד שׁוֹאֵל
מִשְׁתוֹמֵם, מִצִּפָּה וּמִיַּחַל
לְקִיּוֹם רֹאֶיָּה וְהִבְטָחָה.
וְזֶה צוֹפֶה בָּהּ מִנֶּגֶד
וְרוֹאֶה בָּהּ כָּל אֶבֶן וּפְנֵה
מִתַּחַן מִתְלַבֵּט וּמִתְחַבֵּט
לָמָּה אֲנִי לֹא אֶתָּה?

רֹאֲתוֹ שֶׁל מִי גְדוּלָּה,
רֹאֲתוֹ שֶׁל מִי חֲבִיבָה
צַעְרוֹ שֶׁל מִי גְדוּלָּה,
תּוֹחֲלָתוֹ שֶׁל מִי יוֹתֵר בְּגִבּוּרָה?
שֶׁל אָבִי הָאֵמָּה אוֹ שֶׁל שֵׁר הַתּוֹרָה?
נִחְלָקוּ בָּהּ חֲכָמֵי מִדְרָשׁ, פֶּשֶׁט וְאַגְדָּה
וְאָנוּ רַק זֹאת גִּדְעָה:
עֵינֶיךָ שָׂא, הִיא הַצּוֹאָה
מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה שָׂם, בְּשִׁפְלָה וּבִפְסָגָה

בְּנַחַת כְּבָצְעַר, בְּגִדּוּלָהּ וּחְבִּיבָהּ
כֶּךְ בְּרֹאשִׁית הַתּוֹרָה וְכֶךְ גַּם בְּסוּפָהּ

הַטּוֹב טוֹב אֶתָּה מֵאַבְרָהָם
גֵּר וְתוֹשָׁב בְּאֶרֶץ הַמִּכְטָּחַת
עָמַד וְהָבִיט בָּהּ דּוֹמֵם
בְּלִי לִבְטִים רַק בְּנַחַת
רָאָה מִהֶמְקוֹם בּוֹ עָמַד, וְשָׁמַע:
דּוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הִנֵּה כְּבוֹא הַשְּׁעָה
כִּי לֹא שָׁלֵם עוֹזֵן הָאֱמוּרִי
לֹא שָׁלֵם עַד עַתָּה

הַטּוֹב אֶתָּה מִמֶּשֶׁה שֶׁקִּבַּל עַל עַצְמוֹ בְּיִסּוּרִין
לְגֹאֹל עַם קָשָׁה עֶרְף – מַעֲבָרִים לְבְנֵי חוּרִין
אַרְבָּעִים שָׁנָה סָבַל מִכְאוּבָיו
עַד שֶׁפֶת הַיַּרְדֵּן הִגִּיעוּ פְּסִיעוֹתָיו
וּבַעֲצָב נָבּוֹ נִסְגְּרוּ אֲשֵׁמוֹרוֹתָיו

שָׂא עֵינֶיךָ לְאַרְבַּע הַרוֹחוֹת
שָׂא תְּקוּוֹתֶיךָ לְדוּרֵי דוֹרוֹת
לְמַד אֶת בְּנֶיךָ בְּאַהֲבַת עֲבוֹתוֹת
לְשִׂאת אֶת עֲיִנֵיהֶם לְמַעַלָּה,
לְכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
לְאָדָם וְאֲדָמָה לְמִטָּה,
לְכַפּוֹת הָרָגָלִים

וְתִמְּיֵד לְקוֹיּוֹת וּלְצִפּוֹת בְּכַפְלִים
לְסִקּוֹר וּלְזִכָּר בְּרֹאשׁ מוֹרָם
מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה שָׁם
כִּי תִמְשֹׁךְ שִׁשְׁרֵת הָרֵאָה לְדוֹרוֹת
עוֹלָם.

"ויביאה יצחק האהלה שרה אמו"
(בראשית כד סז). כל ימים שהיתה
שרה קיימת היה ענן קשור על פתח
אוהלה, כיון שמתה פסק אותו ענן,
וכיון שבאת רבקה חזר אותו ענן.
כל ימים שהיתה שרה קיימת, היו
דלתות פתוחות לרוחה, וכיון שמתה
שרה פסקה אותה הרוחה, וכיון
שבאת רבקה חזרה אותה הרוחה.
כל ימים שהיתה שרה קיימת,
היה ברכה משולחת בעיסה, וכיון
שמתה שרה פסקה אותה הברכה,
כיון שבאת רבקה חזרה. כל ימים
שהיתה שרה קיימת היה נר דולק
מלילי שבת ועד לילי שבת, וכיון
שמתה פסק אותו הנר, וכיון שבאת
רבקה חזר (בראשית רבה, ס טז,
פרשת חיי שרה).

נֶר מְהֻבָּה
מִשְׁכַּת לְשָׁכָה
כְּמֵה הַלֵּב
לְבָן אוֹ לָכֶת
עָנָן קָשׁוּר
רָחֵם סָגוּר
בְּרָכָה בְּעֵסָה
מְהוּלָה בְּלוּלָה
בְּדַמְעָה שֶׁל שְׂמֵחָה
בְּעֵתִירָה וּתְפִלָּה
וְדִלְת הָעוֹלָם נְעוּלָה

דוֹר אֲבוֹת וְאַמָּהוּת
חוּלָף בְּשִׁיבָה
וְדוֹר בָּנִים וּבָנוּת
בֶּאֱתֵפְאָרָה
שׁוֹב מֵאִיר וְדוּלָק
הֶנֶר שְׂכָכָה
שׁוֹב סוֹכֵךְ וְחוֹבֵק
הָעָנָן שְׂכָלָה
שׁוֹב תּוֹפַחַת הָעֵסָה
בְּנַחוּמִים שֶׁל אֶהְבָּה
וְדִלְת לָעוֹלָם פְּתוּחָה בְּרוּחָה

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו
כי עקרה הוא ויעתר לו ה'
ותהר רבקה אשתו: (בראשית
כה כא).

"ויעתר יצחק לה' לנוכח
אשתו" – "לנוכח אשתו" –
מלמד שהיה יצחק שטוח כאן
והיא שטוחה כאן ואומר: ריבונו
של עולם, כל בנים שאתה נותן
לי יהיו מן הצדקת הזו. אף היא
אמרה כן: כל בנים שאת עתיד
ליתן לי יהיו מן הצדיק הזה ...
(בראשית רבה סג ה).

א"ר יצחק: למה נמשלה
תפילתו של צדיקים כעתר?
מה עתר זה מהפך התבואה
ממקום למקום, כך תפילתו של
צדיקים מהפכת מידותיו של
הקב"ה ממידת רגזנות למידת
רחמנות (יבמות סד ע"א).

ותערב לפניך עתירתנו
בעתירת יצחק ורבקה
לא בעתירת שרה

שאת הגר לאברהם נתנה
ונולדה מריבה עם קנאה גדולה
וגרשה וחרזה ושוב גרשה.

ולא בעתירת יעקב
שענה לרחל בועץ ובחמרה
ולא ראה מצוקתה, לילד כמיהתה

עד חרון אף כסה אהבה
גם לא בעתירת אבא חלקיה ואשתו
שזה בקרן זווית אחת וזו בשנייה
זה בתפלתו וזו בתפלתה
רק בעתירת יצחק ורבקה

זה לנכח אשתו וזו לנכח אישה
שטוחים לעמיתם באהבה גדולה
ועותרים כאחד את פני השכינה
עד הפכה העתירה לחתירה מתירה
ושברה מחצות ועקרה העקרה
ועתרת שלום ואמת ושמחת עולם על
ראשה.

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֶרְנָה:
וַיַּפְגֵּעַ בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשָּׁמֶשׁ
וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרָאשָׁתָיו
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא: (בראשית כח
י-יא).

עֵיף וַיַּגֵּעַ הַגֵּיעַ יַעֲקֹב
אֶל הַמָּקוֹם
בְּרֹאשׁ הָהָר,
לִזְזוֹ שָׁמוֹ הַיּוֹם
בֵּית אֵל הוּא מָחָר.
עֵיף וַיַּגֵּעַ וּבִלְכָּבוֹ
אִימַת אָדָם הִנֵּס עַל נַפְשׁוֹ,
יָדַע מוֹצָאוֹ לֹא יָדַע מְבוֹאוֹ
לָאֵן יֵלֶךְ וְאָנָּה יָבוֹא?
עֵיף, יַגֵּעַ וּמִפְחָד
כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ הַלֵּילָה רָד
וְהוּא לְבָד, וְהוּא לְבָד.

אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֶהְיֶים
הַפֶּךְ בְּאַחַת
לְאִישׁ נָדָר דָּוִוָה בְּדָרְכִים
בְּאֵין מִקְלָט.
אִי הָאֵם אֲשֶׁר עֲטַפְתּוּ
בְּאַהֲבָה סוֹכֶכֶת
וְעֵתָה סִכְסְכָה אוֹתוֹ
כָּאֵשׁ מְלַחֶכֶת
בְּמִרְמָה, מְדוֹן וְרִיב
עִם אֲבִיו וְאָחִיו?

אִיָּה אֶהֱלֵה הַמִּשְׁכָּן
 פָּנָתִי הִשְׁקָטָה
 בֵּין גְּדֵרוֹת הַצֹּאן
 לִי מִרְגּוּעַ וּמְנוּחָה?
 עֲתָה כָּל זֶה מֵרַמְּנָע
 וּכְחִלּוֹם רְחוֹק
 וְאֲנִי נָטוּשׁ עַל הַר גְּבוּהָ
 בְּחֹשֶׁךְ קֶרֶךְ וְעֵמֶק –
 כִּי בָא הַשֹּׁמֵשׁ וְהָעֶרֶב רָד
 וְאֲנִי לְבַד אֲנִי לְבַד
 עֵינִי, מִרְעִיד וּמִפְחָד

רוּחַ עֶרֶב קָרִירָה
 אֶת גּוֹפּוֹ הָרוּעֵד לְטָפָה
 מִרְחוֹק נִשְׁמָע
 צִיּוֹץ צִפּוֹר הַשָּׁבָה אֶל קִנָּה
 בְּאֶפֶק נִרְאָה
 נִצְנוֹץ אַחֲרוֹן שֶׁל אֶהֱלֵה רִבְקָה
 וְקוֹל מִקְרוֹב נִשְׁמָע:
 חֶפֶשׁ וּמִצָּא יַעֲקֹב כָּאֵן מְנוּחָה
 עִם חֵית הַשָּׂדֶה שִׁים מִשְׁכָּנָה
 עוֹד רִבְקָה לְפָנֶיהָ הַדֶּרֶךְ
 קִשָּׁה וְאַרְכָּה
 עוֹד נִכּוֹנָה לָךְ לִילּוֹת קֶרֶךְ וְחֶרֶב
 מִצָּא כַּעַת מְנוּחָה עִם בּוֹא הָעֶרֶב.

הָלוֹא לְמִדָּרְךָ עָשׂוֹ אַחִיד
 גִּדְרֵ אֲבָנִים לְבָנוֹת
 עַת הֵייתָם נְעָרִים תְּמִימִים
 וַיִּצְאָתָם לְשַׁחַק בְּשָׂדוֹת
 אֶת הַטֹּבֵעַ לַחֲוֹת
 הַשְׁתַּעֲשַׁעְתָּם עַד כָּלוֹת
 בְּצִיד צִפּוֹר וְחַיּוֹת.
 וּמִשׁוֹכֶת נְעוּרִים וְצַחְקוֹקֵי אַחִים
 טָרַם הַתַּחֲלָפוֹ
 בְּמִשְׁטֶמֶת אַחֲזָרִים.
 אֵךְ עָשׂוֹ לֹא כָאֵן
 הוּא כְּבָר לֹא אַחִי
 הוּא שֵׁם עִם אָבָא וְאִמָּא
 וְאֲנִי ...
 אֲנִי לְבַד אֲנִי לְבַד
 נֶעַ וְנָד נִדָּד נִטָּרָד
 כְּלִי אֵימָה כְּלִי חַת

 וַיַּעֲמֵד יַעֲקֹב מִרְעִיד
 וַיִּתְקַן תְּפִלַּת עֲרֻבִית

 הַשְׁפִּיל יַעֲקֹב מִבְּטוֹ וּרְאָה
 שְׁלוֹשׁ אֲבָנִים וְעוֹד שְׁנָיִם עָשָׂר
 עוֹמְדוֹת בְּשׁוּרָה
 כְּאוֹמְרוֹת קָחְנוּ יַעֲקֹב

אָנוּ לךְ מִשְׁמֶרֶת וְחִבְרָה
מִגֵּן בַּעֲדְךָ, מְנוּחַ לְרֹאשְׁךָ.
לֹא אֲבָנִים דּוֹמָמוֹת אָנוּ
אֲבָנֵי חַיִּים וּבְנֵי הַנֶּגֶן
אֲבֵן יִשְׂרָאֵל לְאַבִּיר יַעֲקֹב
אֲבוֹת לְמִנוּחָהּ וּבָנִים לְתַקּוּמָּה.
א-ב-ג-ד-ה-ו-ז-ח-ט-י-כ-ל אֲבָב וּבָבִים.
קוּמָה יַעֲקֹב, קוּמָה אֶל תִּירָא!
אָנוּ לךְ חֵם, אָנוּ לךְ חוּמָה.
וְכָל אֲבֵן קוֹרֶצֶת וְאוֹמֶרֶת:
קַחֲנִי יַעֲקֹב!
הִנֵּחַ עָלַי בְּתַפְךָ הַשְּׁמוּטָה
שִׁימְנֵי מִשְׁכָּב וּמַצֵּעַ לְגוֹפְךָ
כִּי לְרֹאשְׁךָ, מִגֵּן בַּעֲדְךָ
אֲנִי לךְ רֹאשׁ, אֲנִי לךְ פָּנָה.

הַבֵּיט יַעֲקֹב בְּאַבְנֵי הַמָּקוֹם
וּסְקֹרֶן אַחַת לְאַחַת
כָּל אַחַת רְאוּיָה
כָּל אַחַת מְפִלְאָה
כָּל אֲבֵן וּסְגֻלָּתָהּ
כָּל אֲבֵן וּתְכוּנָתָהּ
וְכָל אֲבֵן – אוֹרָה וְיִחּוּדָהּ.
הַתְּאַבְיֵנָה לְחֵבֶר יַחֲדָיו
לְשָׁלוֹם וּלְשִׁלּוּהָ,

או תרבינה ריב ואיבה?
אך הנה האבן הזו,
מה מוזר ומיוחד בה
מי טבע בה השקע הרחב
כאלו ראש אדם בה נחקק ונחצב?
מדוע מסתתת היא פנים ואחור
מדוע הכה בה הפשיל
ומבזיק בה האור?
מה פשר גזרי העצים
החרוכים לצדה
וקרן איל צפירים
שפוך לידה?

ויחרד יעקב חרדה גדולה

ויזכור יעקב את אותו יום מימים
אשר עשו יצא בו לצוד בהרים
ואמו לרעות והשקות העדרים
והוא ואביו לבדם באהל ספונים
והימים ימי קיץ חמים לוהטים.
ויצחק קורא הגמיאני מים
ורבקה איננה רק יעקב שומע.
השקה יעקב את אביו מים חיים
וענה יצחק את נפשי החייתני
כיום ההוא אשר שבה לתחיה

וְעוֹד רָגַע וְשָׁבָה לְבוֹרְאָהּ.

וּלְפֶתַע הַקּוֹל שָׁתַק וְהַכֵּל נָדַם
וַיַּחֲבֹק יִצְחָק לִיעָקֹב וַיִּשְׁקָהוּ
כָּפִי שְׁלֹא נִשְׁקוּ וְחִבְּקוּ מֵעוֹלָם

מָה זֶה אָבָא? שָׁאֵל יַעֲקֹב

עַל מָה תִּדְבֹּר?

אֵל תִּסְתַּר מִמֶּנִּי דָּבָר, אֵל תִּסְתַּר!

— לֹא שׁוּם דָּבָר, עָנָה יִצְחָק מִהָר

— לֹא אָבָא, סִפֵּר לִי מָה קָרָה?

וּמִדּוּעַ זֶה עֵינֶיךָ כְּהוּ כֹה בְּמַהֲרָה?

עָנָה יִצְחָק:

כִּי רָאִיתִי מַלְאָכִים וּמַרְאוֹת אֱלֹהִים

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא דִין

וְעוֹבֵר לְכִסֵּא רַחֲמִים.

— מָתִי אָבָא, מָתִי זֶה קָרָה?

— כְּשֶׁעָקַדְנִי אָבָא-סָבָא קָרְבֵּן לְעוֹלָה

שָׁם עַל הָהָר הַהוּא - שָׁם "בְּמָקוֹם"

שָׁם עַל אֲבְנֵי הַמָּקוֹם.

זֶה לֹא הָיָה חֵלוֹם, זֶה לֹא הָיָה חֵלוֹם

וַיַּחֲרִד יַעֲקֹב חֲרָדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד

אֱלֹהִים, מָה אֲנִי עוֹשֶׂה כָּאֵן

לְהוֹתִי בְּצַרְתִּי?
 בְּמָקוֹם אֲשֶׁר עָקַד סָבָא אֲבָרְהָם
 אֶת אָבָא שְׁלִי?
 הָאִם עַל הָאֲבֹן הַזֶּה
 אֲשֶׁר הִנִּיחַ אָבָא אֶת רִאשׁוֹ
 וְעוֹד רָגַע וְנִשְׁחַט כְּשֶׁה לְעוֹלָה,
 אֶפְקִיד אֶת רוּחִי גּוֹיֹתִי
 אִישׁן וְלֹא אִירָא?
 הָאִם אֲנִי הִשְׁלַמְתָּ הַקֶּרֶן
 לְעֵת הַזֹּאת מְזֻמָּן?
 הָאִם אֲנִי כִפַּרְתָּ אֲבִי?
 הָאִם אֲנִי תִשְׁלוֹם חוֹב סְבִי?
 כֹּה סַעְרָה נִפְשׁוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
 וְכֹה רָפָה וְנִכְפָּה גּוֹפּוֹ,
 מְנוּחָה רַק בְּקֶשׁ לַחֲטוּף
 עֵינַיִם לְעֶצֶם מְגוֹרְלוֹ.
 מִהֵר יַעֲקֹב וּבָנָה
 אֶת לֵיל מִשְׁכָּנוֹ הַדָּל
 מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם הַנּוֹרָא
 מִהֵם הַתַּחֲלָחֵל.
 אָכַל אֶת פֶּת הַמַּעַט
 שֶׁהִכִּינָה אִמּוֹ בְּחִפְזָה
 שָׁתָה מִעַט מִיָּם מִכַּד
 שֶׁהֶעֱמִיס עָלָיו אָבָא בְּחִשְׁכָּה.
 תְּנוּמָה אַחֲזָתוֹ בְּתִרְדֵּמוֹת

מיגיע הדרך ומזכרונות,
וישכב וירדם על האבנים

ויחלום חלום ויבקש פתרונים.

וירא והנה סלם מצב ארצה
ומלאכים בו עולים ויורדים
ומעל מלאכים ומעל הסלם
נצב האלהים.

אל תירא עבדי יעקב, פנה אליו הקול
אל תירא

אין עוד עקדות, יעקב,
אין עוד עקה.

שאל מה תבקש בצאתך לדרךך
שאל מה תבקש ואתגנה לך.

כי נסיונות קשים יהיו עוד יעקב
נסיונות קשים,

לא בשושנים תהא סוגה דרךך
לא בשושנים.

עד יהיה עקב למישור
באחרית הימים.

מה אבקש, אלהים?

מה אבקש לרוחי ולנפשי
בעת אבני עקדת אבי

כְּרוּכוֹת עָלַי סְבִיבִי?
וַיִּדְעָתִי כִּי אֵין הַבְּטָחָה
בְּעוֹלָם לְעוֹלָם
גַּם לְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם
וְאֲנִי יַעֲקֹב הוּא שְׁמִי!

אֶל הַהָרִים אֶשָּׂא עֵינַי
מוֹל הַשָּׁחַר הָעוֹלָה
וּתְפִלָּה יְדוּכְבוּ שְׁפָתוֹתַי
נִדְבוֹת פִּי אֲדוֹנֵי רָצָה
תְּפִלָּה לְעַנִּי כִּי יַעֲקֹב
וּלְפָנֶיךָ שִׁיחוּ יִרְצָה
וְאַתָּה תִּרְצָה וְעַתָּה תִּרְצָה

שְׁמַרְנִי אֱלֹהִים
בְּמַסְעֵי אֶל הַבְּלָתִי נוֹדַע
הָיָה עַמִּי בְּכָל אֲשֶׁר אֶלֶךְ
גַּם כִּי אֶתְעַה וְלֹא אֲדַע.
הֲצִילֵנִי מִכַּף כָּל אוֹרֵב
מוֹקֵשׁ פֶּחַ וּמִצּוּדָה,

הַשִּׁיבֵנִי כְּבוֹא הָעֵת
אֶל זֹאת הָאֲדָמָה.
אֶל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי אֲמָת
לֹא עוֹד עֹקְדָה!

קִים בִּי כָּל שֶׁהִבְטַחְתָּ מִשְׁמִי שְׁחַק
 לְסָבֵא אֲבֵרָהֶם וּלְאַבֵּא יִצְחָק
 לְזֶרַעְךָ אֶתְנַנָּה – הִבְטַחְתָּם נֶאֱמָנָה –
 יָמָה וְקֶדְמָה, צְפוּנָה וְנִגְבָּה.
 וְעוֹד זֹאת אֱלֹהִים בִּקְשָׁה לִי "קִטְנָה"
 עֲצוּמָה לְבִקְשָׁה,
 בְּלִשׁוֹנִי לְפִרְטָה
 בְּדַעְתִּי לְהִבְיָעָה
 אֲבִקְשָׁה רַק מִיָּדְךָ הַפְּשׁוּטָה
 בְּגֵד לְלִבִּשׁ אֱלֹהִים תֵּן לִי
 כְּסוּת לְגוּפִי הָרוּעֵד
 וְלִחִם, שְׁחֹר כְּשֹׁחֹר יוֹמֵי הַמָּצָא לִי
 לְשׁוֹקֵק בּוֹ לֵב סוּעֵד
 תֵּן לִי מִשְׁפָּחָה אוֹהֶבֶת אֱלֹהִים
 מִשְׁפָּחָה כְּמִסְפַּר הָאֲבָנִים
 לֹא עוֹד בֶּן יָחִיד וְנִעְקָד
 לֹא עוֹד אֲחִים תְּאוֹמִים בּוֹדְדִים.
 בֵּית יַעֲקֹב הָקֵם לִי
 גַם אִם בְּדֶרֶךְ חֲתָחֲתִים
 תֵּן לִי מִשְׁפָּחָה אוֹהֶבֶת
 תֵּן לִי בָנוֹת וּבָנִים
 וְאֶלְמָדָם וְאֶנְחָם בְּלֵב תָּמִים
 חֲקִידָה הַטּוֹבִים וּמִשְׁפָּטִיד מִיִּשְׂרָאֵל.

וְהַאֲבָנִים הָאֵלֶּה בְּמִלּוּאוֹתָם
בֵּית אֱלֹהִים לְךָ אֶקִּימָה
בּו תּוֹרַת חֻמִּים וּתְפִלָּתָם
אֲשִׁיחָה וְאֶהְיָמָה
וּפֶרֶשֶׁת הָעֵקֶדָה
גַּם הִיא תִכְתֵּב בַּתּוֹרָה
לְשִׁיחַ וּלְאַגָּדָה וְלֹא לַהֲלָכָה

כִּי לֹא עוֹד עֲקָדוֹת, רַק אֲבָנֵי בְנִין וְשְׁלוֹם
עַת נִרְצָה וְנִתְרַצָּה עִם אֲבָנֵי הַמָּקוֹם.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ
אֲבוֹתֶיךָ וְלִמּוֹלֶדְתְּךָ וְאָהֳיָה עִמָּךְ:
(בראשית לא ג.)

שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ, יַעֲקֹב
שׁוּב כִּי הִגִּיעָה הַשָּׁעָה
חֲטָאֵי עָבָר וּמִשׁוּגוֹתֶיךָ לַעֲזֹב
פֶּרֶק חֹדֶשׁ בְּחַיֶּיךָ
לְכָתֹב וּלְאָהֵב,
וְגַם אִם תִּרְבֶּה שָׂאת
מִמֶּךָ דֶּרֶךְ וּתְלָאָה
יֵשׁ לְצֹאת כָּעֵת
לְמַסַּע חֲזָרָה

גַּם כִּי יִרְבוּ פְּסִיעוֹתֶיךָ
וּפְחָדֶיךָ יַעֲקֹב
גַּם אִם הָאֶרֶץ אֲשֶׁר תָּשׁוּב שָׁמָּה
תִּהְיֶה לְמִכְאוּב
הַשָּׂכֶם וְהַחֹשׁ צִעְדֶיךָ
נִהְיָ בְּאַהֲבָה נִשְׁיָךְ וּלְדֶיךָ
אֶל תֵּאָחֵז פֶּעֱמִידָה, יַעֲקֹב
רֹאשׁ אַחֲרָה אֶל תִּסּוּב
קוֹמָה לְפָנִים, אֶל תִּכּוּף

מֶה לָּךְ יַעֲקֹב כָּאֵן, מֶה לָּךְ כָּאֵן?
מֶה זֶה כְּנִסְתָּ וְהִרְבִּיתָ
רְכוּשׁ וְצֹאן בְּחֶרֶן?

הלא היטב ידעת
יום נוכחת
שחור משחור הוא הלכן
ובניו מעשי שטן
יקנאוה יקראוה חמדון

תם פרק חרן יעקב
נשלם זמן לכן
הבית הוא שם,
הבית לא כאן
מכאן קראתי לך לך
לסבא אברהם
אשר עזב בית אבא
בשמעו את הצו
לך עכשיו, יעקב
לך בעקבותיו

שוב יעקב מהרה
אל ארץ החיים
אב אם ואח לך שם מחכים
לא סוגה תהא הדרך
בפרחים ושושנים
ירבו בה חתחתים,
יפתחו בה פצעים
אך אתה תהפך

עֲקֹב לְמִישׁוֹר, יַעֲקֹב
תִּישָׁר כָּל הַדְּרוֹרִים
תַּחֲבֹשׁ כָּל פְּצָעֵי עֲבֹר וּמִכָּאוֹב
וְתֵצֵא לְחַיִּים חֲדָשִׁים בְּאֶרֶץ חַיִּים.

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח.
 תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח.
 לעת תכין מטבח מצר המנבח.
 אז אגמור בשיר מזמור חנכת המזבח:

רעות שבעה נפשי ביגון כחי כלה
 חיי מררו בקשי בשעבוד מלכות עגלה
 ובירו הגדולה הוציא את הסגלה
 חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה:

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי
 ובא נוגש והגלני כי זרים עבדתי
 ויין רעל מסכתי כמעט שעבדתי
 קץ בכל זרבל לקץ שבעים נושעתי:

כרות קומת ברוש בקש אגני בן המדתא
 ונהיתה לו לפח ולמוקש וגאנותו נשבתה
 ראש ימיני נשאת ואיב שמו מחית
 רב בנאו וקניניו על העץ תלית:

יוֹנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזִי בִימֵי חֲשֹׁמַיִם
וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדְּלֵי וְטִמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים
וּמִנּוֹתָר קִנְקָנִים נַעֲשֶׂה נֶס לְשׁוֹשָׁנִים
בְּנֵי בֵינָה יָמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וְרִנָּנִים:

חֲשׁוֹף זְרוּעַ קָדְשְׁךָ וְקָרַב קֶזֶז הַיְּשׁוּעָה
נָקֵם נִקְמַת עֲבָדֶיךָ מֵאֲמָה הָרָשָׁעָה
כִּי אָרְכָה הַשָּׁעָה וְאִין קֶזֶז לִימֵי הָרָעָה
דְּחָה אֲדָמוֹן בְּצֹל צִלְמוֹן הָקֵם לָנוּ רוּעִים שְׂבָעָה:

מְשַׁבְּרִים עָבְרוּ עָלַי, בְּאַלְפֵיִם שָׁנוֹת גְּלוּתִי
וּבְשׂוֹאֵת רַבְבוֹת בְּנֵי, עוֹד מַעֲט וְנִשְׁמַדְתִּי
בְּאַרְץ אֲבוֹת אֲזִי קִמְמִי, וְתִשׁוּעָה נִתְּתָה לִי
בְּנִיין לְבָנוֹת חַיִּים לְחַיּוֹת, לְדוֹרוֹת נַחֲלָתָה לִי

וירא יוסף את־אָחיו ויכרם
ויתנכר אליהם וידבר אתם
קשות ויאמר אליהם מאין באתם
ויאמרו מארץ כנען לשבר־אכל:
ויכר יוסף את־אָחיו והם לא
הכרהו: (בראשית מב ז-ח).

"ויכר" או "ויתנכר"?

כהרף עין יוסף הרהר

ולא אחר

בחר להתנכר

ב"מרגלים אתם"

להתעמר

כי חלומות ושנאות

הוא זוכר

ולסלח ולשכח

אינו ממהר

האם הוא עובר על נוקם ונוטר?

האם קיום החלומות ירצה ויכפר?

ויעלו לנגד עיניו

תלאותיו וכאביו

ויתנכר אל אחיו

וישלחם להתיסר

בשמעון שיאסר

בכסף משנה צובר

בגביע כסף להתגדר.

כי הוא בשלו מסתגר

ורק לדבר אחד

שואף חותר

עם אַח קטן
לשוב ולהתחבר
גם אם לב אב זקן הוא שובר.

עד קול בנימין
חנן והתגבר
את אח "ויתנבר"
המס וערער
וחור ליוסף שדי להתאכזר
הגיעה עת לפשר וזמן לבשר
עקב לישר, פְּעָרִים לגשר.

ובעת ויגש יהודה
נכוחות לדבר
הסתלק "ויתנבר", וגבר "ויכר"
והתודע יוסף אל אחיו
ושב לאשר ולקשר.
החזרה האחונה לבני יעקב?
ריב אחים, נסלח והתכפר?

לישועתך קיויתי ה'

לישועתך קיויתי ה':
(בראשית מט יח).

בְּפֶרֶשֶׁת וַיְחִי יַעֲקֹב וַיָּמָת
נִפְרָד מִסֵּפֶר תּוֹלְדוֹת בָּנִים וְאָבוֹת
הוא סֵפֶר בְּרִיאָה בְּמַאֲמָרוֹת
כָּל חַי וְצוּמָח, חַיּוֹת וּבְרִיּוֹת
וַיְכַל מְלֹאכְתּוֹ וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד.
סֵפֶר הַתְּחִלָּת הַכֹּל, זְמַן וְתַגְלִית
סֵפֶר בְּרֵאשִׁית אֲמוֹנָה וְתַכְלִית

"לישועתך קיויתי ה'" – אמר רבי
יצחק: הכל בקיווי: יסורין בקווי,
קדושת השם בקווי, זכות אבות
בקווי, תאוותו של עולם הבא בקווי,
חנינה בקווי, סליחה בקיווי –
"קיויתי ה' קותה נפשי" (בראשית
רבה צח יד).

וּבְפֶרֶשֶׁת וַאֲלֵה שְׁמוֹת
נִבְוָאָה בְּשַׁעְרֵי שַׁעְבוֹד וְצָרוֹת
סֵפֶר גְּאֻלָּה, בְּרִית וְלוֹחוֹת,
סֵפֶר פְּדוּת וּמִשְׁעָן
מִחְמָר וְטִיט
מִתֵּן תּוֹרָה וּמִשְׁכָּן
בַּפֶּאֶר וְתַבְנִית

חלומות בראשית יקיצונו
 חלומות ילדות ישוכבונו,
 חלומות נערות ילהיבנו
 חלומות בגרות ימריצונו,
 חלומות בשלות יפכחונו
 חלומות זקנה יסעדונו,
 חלומות שיבה ינובכונו
 וחלומות אחרית יאספנונו.
 כחלום יעוף חיינו היינו

ויבא אלהים אל אבימלך בחלום
 הלילה ... ויחלם ויהנה סלם מצב
 ארצה ... ואשא עיני וארא בחלום ...
 ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום
 יעקב ואמר הנני ... ויבא אלהים אל
 לבו הארמי בחלם הלילה ... ויחלם
 יוסף חלום ויגד לאחיו ... שמעו
 נא החלום הזה אשר חלמתי: ...
 ויוספו עוד שנה אתו על חלמתי
 ועל דבריו: ויחלם עוד חלום אחר
 ... ויאמר הנה חלמתי חלום עוד ...
 מה החלום הזה אשר חלמתי ... הנה
 בעל החלמות הלזה בא ... ונראה
 מה יהי חלמתי: ויחלמו חלום
 שניהם איש חלמו בלילה אחד איש
 כפתרון חלמו ... ויאמרו אליו חלום
 חלמנו ופתר אין אתו ... ויספר שר
 המשקים את חלמו ליוסף ... ויאמר
 אל יוסף אף אני בחלומי ... ויהי מקץ
 שנתים ימים ופרעה חלם ... ויישן
 ויחלם שנית ... ויקח פרעה והנה
 חלום ... ויספר פרעה להם את
 חלמו ואין פותר אותם לפרעה: ...
 ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם
 להם ... (ספר בראשית).

"זה אלי ואנוהו" - ר' אליעזר אומר:
מנין אתה אומר שראתה שפחה על
הים מה שלא ראו ישעיה ויחזקאל?
שנאמר: "וביד הנביאים אדמה"
(הושע יב יב) וכתבי: "נפתחו
השמים ואראה מראות אלהים"
(יחזקאל א א). משל למלך בשר
ודם שנכנס למדינה ועליו צפירה
מקיפתו וגבורים מימינו ומשמאלו
וחיילות מלפניו ומלאחריו והיו הכל
שואלין אי זהו המלך? מפני שהוא
בשר ודם כמוהם. אבל כשנגלה
הקב"ה על הים לא הוצרך אחד
מהם לשאול אי זהו המלך? - אלא
כיון שראוהו הכירוהו. פתחו כולן
פיהן ואמרו: "זה אלי ואנוהו וגו"
(מכילתא דרבי ישמעאל בשלח -
מס' דשירה בשלח פרשה ג).

מהו שראתה שפחה על הים
שמיחזקאל הנביא נסתר ונעלם?
מה המחזה הגדול והנורא
של עבד ושפחה
שזה עתה
יצאו לגאלה
נגלה ונראה,
ומבן בויזי ובן אמוץ
במחזות הנבואה כי תחפץ
נגלל, נסתם ונתכסה?

סוס ורוכבו רמה בים -
"כי גאה גאה" - מעל כלם
כל זאת ראו עבד ושפחה
ופתחו וענו בשירה ושמחה.

"זה אלי ואנוהו"
החוותה השפחה באצבעה
הנה מקומו, כאן הריהו
לפניו נאה לומר שירה.

"תביאמו ותטעמו ... מכון לשבתך"
בעלם החפץ לקח לו אשה

כְּבִנֵי נְעוּרִים
בֵּינוֹת לְכְרוּכִים
יִמְהַר יְחִישׁ, יִפֹּה הַשָּׁעָה
”יֵשׁ בָּךְ מִדַּעַת קוֹנֶךְ”.

זֹאת אַף זֹאת רֵאֲתָה הַשִּׁפְחָה
”כּוֹנְנֵנוּ יְדִיךְ” – בֵּית הַבְּחִירָה
מִקְדָּשׁ שֶׁל מָטָה הִיא צִפְתָּה
מִכּוֹן אֶל מִקְדָּשׁ שֶׁלֹּמַעֲלָה
מִקְדָּשׁ דְּשִׁכְנָתָא.

עַתָּה נִעְרָמוּ מַיִם וְנִצְבּוּ כְּמוֹ נֶדַח
קִרְאָה הַשִּׁפְחָה וְעֲנֵה לָהּ הַהֵד:
”ה’ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד”
הֲאֵם הַחֲמִצָּה הַשָּׁעָה?
הֲאֵם הַרְחִיקָה הָעֵת?

וּמָה רָאָה יַחֲזִקְאֵל?
וּמָה לֹא רָאָה?
בְּמָה חֲסָרָה נְבוֹאָתוֹ
וְנִפְגָּם חֲזוֹנוֹ
מִמַּרְאוֹת עֶבֶד וְשִׁפְחָה?

קִפְאוּ תְהוֹמוֹת, נִצְבּוּ כְּמוֹ נֶדַח נוֹזְלִים
וַיֵּצְאוּ מַיִם מִתּוֹקִים מִתּוֹךְ מְלוּחִים

עֲשֶׂה נִסִּים
שְׁנִים עָשָׂר גְּזֵרִים
לְשָׁנִים עָשָׂר וְשִׁבְטִים
כָּל אֱלֹהֵי רָאוּ עָבַד וְשִׁפְחָה בְּמִרְאוֹת הַפְּלָאִים.

חֲזֹתָה הַשִּׁפְחָה בְּמִרְאוֹת הָאֵל,
קִיר וּמַחֲבֶת בְּרוֹזֵל רָאָה יַחְזִיקָאֵל
נֶצְבִּים בֵּין הָאֵל לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
סוֹלָלָה וְדִיקָה, אוֹת וּמַצּוֹר מִשְׁמִים
כָּרִים וּמַחֲנוֹת, עֲטִים סָבִיב יְרוּשָׁלַּיִם.

כִּיּוֹנָה בַּחֲגִי הַסֵּלַע, חֲרָדָה הַשִּׁפְחָה
טִפְחָה צָעָקָה לְתִשׁוּעָה עִם כָּל הָעֵדָה
יוֹנִים הוֹמֹת בְּמִנוּסֶתָן רָאָה יַחְזִיקָאֵל
פְּלִיטוֹת תוֹעוֹת וְאַבּוּדוֹת מִחֶרֶבֶן אֲרִיאֵל.

וְעוֹד זֶה רָאָתָה שִׁפְחָה: עִם זֶה קִנִּית
כְּנִית וְכוֹנְנָתָה, כְּאִשָּׁר עוֹלָם בְּנִית
יַחְזִיקָאֵל רָאָה אֶת סִמְלֵי הַקִּנְיָאָה
כְּאִשָּׁה סוֹטָה הַמְּסַלֶּקֶת אֶת אִישָׁהּ.

וּשְׁנֵיהֶם רָאוּ אֶת הַסְּפִיר.
זֶה אֶת לְבַנַּת הַסְּפִיר כְּעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לְטַהֵר
וְזֶה אֶת אֶבֶן הַסְּפִיר, שֶׁחֲשָׁךְ מִמֶּנָּה תֹּאֵר.

"תביאמו ותטעמו בהר נחלתך"

שְׁמֵעָה הַשְׁפָּחָה וְכֹה' בְּטָחָה:

שִׁיבַת צִיּוֹן רְאוּשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה

גַּם אַחֲרוֹנָה רְאֵתָה,

שִׁיבַת הָעָם וְשִׁיבַת הַשְׁכִּינָה.

וְשִׁמְעָה שִׁירַת הַלֵּל שֶׁל אָבוֹת וּבָנִים

עַתָּה עָלוּ מִמְּצוּלוֹת מַיִם יְדוֹנִים

וּבָנִים כְּאֲבוֹתָם

עַתָּה שָׁבוּ לְגִבּוֹלָם

אֲחִישֵׁנָה בְּעֵתָם

וְעִנְתָה לָהֶם הַשְׁפָּחָה בְּקוֹל רוֹעֵד:

"בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד"

וְאַתָּה תַצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ
אֶלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לַמֶּאֱוֹר
לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: (שמות כז ב).

דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ
אֶת הַנֵּרֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמִּנְוָה יֹאִירוּ
שְׁבַעַת הַנְּרוֹת: (במדבר ח ב).

בר קפרא פתח: "כי אתה תאיר נרי"
(תהלים יח כט) – אמר הקב"ה
לאדם הזה: נרך בידי ונרי בידך. נרך
בידי – "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ
ז); נרי בידך – "להעלות נר תמיד"
(ויקרא כד ב). אמר הקב"ה: אם
הארת נרי, הריני מאיר נרך, הוי: "צו
את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית
זך" (ויקרא כד ב) (ויקרא רבה לא ד
פרשת אמור).

נֵר תָּמִיד בִּקְשָׁה נַפְשִׁי

יֹאִיר לְחַשִּׁי

בְּגִזּוֹן חֲרִישִׁי

מְנוּחַ לְרִגְשִׁי

עֲטָרַת לְרֹאשִׁי

בְּנִגְהַ מַּמְעַל וּבְאֹר אֲנוּשִׁי

נֵר תָּמִיד הַשּׁוֹרָה עִמָּדִי

מְגִלָּה סוּדִי

מוֹרָה מְדַרְשִׁי

מֵאִיר תְּלַמּוּדִי

דוּדִי מְעוֹדְדִי

כִּי גִרִי בִידְךָ וְנִרְךָ בִּידִי.

קדש בדיצה פצה
 ורחץ לראש הקבוצה
 כרפס במלח מצע
 יחץ האמצע למחצה
 מגיד בהמרצה לצאצא
 רחצה בלא חציצה
 מוציא וחוטף במרוצה
 מצה כביצה
 מרור בחמיצה
 כורך עם המצה
 שלחן עורך בלא קמיצה או מריצה
 צפון אם נמצא
 ברך במועצה
 הלל במליצה
 נרצה אם מצה

והכל בנחת ושמחה, בחכמה ועצה,
 בלא הלחצה, ביד חרוצה, בקורטוב
 הלצה, בלא עקיצה, בשיח קבוצה ,
 עד יקיצה.

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם
וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה': וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן
הוּא אֲשֶׁר דָּבַר ה' לֵאמֹר בְּקֶרְבִּי
אֶקְדָּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶפְבֹּד וַיָּדָם
אֶהֱרֹן: (ויקרא יב-ג)

"ונקדש בכבודי" – זה הדיבר נאמר
למשה מסיני ולא נודע בו עד שבא
המעשה לידו. וכשבא מעשה לידו
אמר לאהרן: אהרן אחי, מסיני
נאמר לי: עתיד אני להיוועד להן
לישראל ולהתקדש בהן בבית זה
ובאדם גדול אני מקדשו. וסבור
הייתי או בי או בכ בית זה מתקדש.
עכשיו, נמצאו שני בניך חביבין
ממני. כיון ששמע אהרן כך וידע
שבניו ידועי שמים הם, שתק וקיבל
שכר טוב על שתיקתו. זהו שכתוב:
"וידום אהרן" (ויקרא רבה יב ב).

אֶהֱרֹן אָחִי,
כְּשֶׁעָלִיתִי לְמָרוֹם לְקַבֵּל תּוֹרָה
הִרְאוּנִי דָּכָר גָּדוֹל וְנוֹרָא
שְׁזָה הַמִּשְׁכָּן שִׁי לְמוֹרָא
יִתְמַשְׁכֵּן בְּאֵשׁ וּבִאֲוֵרָה
וְאַתְּכָה "וְנִקְדַּשׁ בְּכַבֹּדִי" בְּמִקְרָא
אֲךָ יִדְעָתִי שֶׁבַיּוֹם שְׁעֵטְרָה לוֹ עֲטָרָה
"וְנִקְדַּשׁ בְּמִכְבְּדִי" נִקְרָא וְנִקְרָע
בְּנִיךְ אָחִי
הֵם מִכְבְּדֵי אֵל קְדוֹשׁ וְנוֹרָא
שְׁעָלוּ לְמָרוֹם בְּתַבְעֵרָה וּבִסְעָרָה
"וַיָּדָם אֶהֱרֹן"
בְּגָדוֹ קָרַע וְרָאשׁוֹ פָּרַע

אֶהֱרֹן אָחִי,
כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לְמַחְצָה, לְפָנַי וּלְפָנֵינוּ
רָאִיתִי אֶת מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
יּוֹשֵׁב וְקוֹשֵׁר לְאוֹתִיּוֹת כְּתָרִים
וְשֹׁאֵלֵתִי לְמִי וּלְמָה אֵלֶּה הָעֵקֶצִין
וְעַנֵּנִי,
לְעִקְבָא תַלְמִיד וּמוֹרָה חֲכָמִים
שִׁיִּדְרֵשׁ בְּהֵן תְּלִי תְלִין
תְּגִי תְּגִין וְקוֹצֵי קוֹצִים

בשעה שעלה משה למרום, מצאו
להקב"ה שיושב וקושר כתרים
לאותיות, אמר לפניו: ריבונו של
עולם, מי מעכב על ידך? אמר
לו: אדם אחד יש שעתידי להיות
בסוף כמה דורות ועקיבא בן
יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל
קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות
... אמר לפניו: ריבונו של עולם,
הראיתני תורתו, הראני שכרו ...
ראה ששוקלין בשרו במקולין, אמר
לפניו: ריבונו של עולם, זו תורה
וזה שכרה? א"ל: שתוק, כך עלה
במחשבה לפני. (מנחות כט ע"ב).

לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים וְלַעְקוֹר הָרִים
 בְּמִים הִיא תוֹרָה, לְשַׁחַק הָאֲבָנִים..
 וְסוּפוֹ אָחִי, בִּיסוּרִים נוֹרָאִים
 "וְאַהֲבַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ"
 קַיִם, בְּמִסְרָקוֹת וּמְקוֹלִין
 עַד כָּלוּ קֶצִין רוּחִין וְנִפְשִׁין.
 כִּי כָּל עֲמֻלָּנוּ, אָחִי
 שָׂכָר מְשָׁנִים וְסוּפְרִים,
 לְמִנּוֹת יְמִינוּ בְּדָכִי
 בְּרָגָעִים סְפוּרִים
 "וַיֵּדֶם אֶהְרֹן"
 לֹא בְּמַחֲשָׁבָה, רַק בְּמַלִּים
 נִכְלָם וְנִנְאָלָם,
 לֹא מִבֵּין וְלֹא מִשְׁלִים

אֶהְרֹן אָחִי,
 עֲתִיד לְקוֹם בִּישְׂרָאֵל
 הַחֲכָם מְכַל אָדָם
 שְׁשִׁירוֹ אֶלְף וּמִשְׁלִים אֶלְפִים
 שְׁפַת חַיּוֹת וְשִׁיחַ הָעֵצִים לוֹ נְהִירִים
 וְגַם הוּא לֹא הִבִּין
 גַּם מִמֶּנּוּ נִסְתָּם
 הַכֹּל בְּאֶשֶׁר לְכֹל, מִקְרָה הוּא בְּעוֹלָם
 לְטוֹב וְלִטְהוֹר, לְטָמֵא וְלָרָשָׁע
 טָמִיר עָלוֹם וְנִעְלָם

"אחרי מות שני בני אהרן". ר'
 שמעון פתח: "הכל כאשר לכל
 מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב
 ולטהור ולטמא וכו'" (קהלת ט ב).
 "לצדיק" – אלו בני אהרן שכתוב
 בהם: "בשלום ובמישור הלך אתי"
 (מלאכי ב ו), "לרשע" – זו עדת
 קרח שכתוב בהם: "סורו נא מעל
 אהלי האנשים הרשעים האלה"
 (במדבר טז כו). אלו נכנסו להקריב
 במחלוקת ויצאו שרופין ואלו נכנסו
 להקריב שלא במחלוקת ויצאו
 שרופין! (ויקרא רבה כ א).

מי הוא צדיק ומי לה' יְשֻׁלִּם?
וְעַל מִי נֹאמַר "רְשָׁעִים הֵיוּ" וְנוֹצִיא
דְּבָתָם?

"וַיְדֹם אֶהֱרֵן"
הַדִּין נִסְתָּם
הַגּוֹלִל נִחְתָּם
וְהָאָדָם נֶאֱלָם
אֶל נֶכַח הָאֵשׁ וְהָדָם

אֶהֱרֵן אָחִי,
עוֹד רָאִיתִי זֹאת
שֶׁעַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת
לֹא יִסּוּפוּ מֵעַמְּנוּ מִבִּינֵי אוֹת
בְּעָלֵי פְרוֹשׁ מְדָרֶשׁ וּמְסוֹרוֹת
וַיִּלְמְדוּנוּ הַבֵּין בְּמִקְרָאוֹת
צְפוֹנוֹת כַּחֲדָשׁוֹת
גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת:
וְהֵם יִפְרְשׁוּ וַיֹּאמְרוּ דְּבָרָם
כִּי בַעֲוֹד הָדָם חָם
לֹא נָדָם אֶהֱרֵן, לֹא נָדָם
רַק זָעַק וּבָכָה, בְּכִי מִרְּמָאָה
לֹא יָכְלוּ הַמַּלְאָכִים לְשַׁטֵּף הַדְּמָעוֹת.
וְעַלֵּתָה צַעֲקָתוֹ עַד הַפְּרָגוֹד
זַעֲזָעָה סָפִים וְנָעוּ אַמּוֹת
עַד שֶׁשָּׁמַע קוֹל מִמַּעְלָוֹת:

וטעם וידום אהרן - שהיה בוכה
בקול, ואז שתק. או כטעם: "אל
תדם בת עינה" (רמב"ן ויקרא י ג).
כשהקב"ה מדבר הכל שותקים
שנאמר: "דמיו יִשְׁבִּי אִי סֹחֵר צִידוֹן
עֵבֶר יָם מְלֶאכֶת" (ישעיה כג ב)
ואומר: "וידום אהרן" (ספרי במדבר
נח).

בְּכָה אֶהְרֹן, בְּכָה וְאֵל תַּעֲמֹד
שֵׁם אֲנִי אֶת דְּמֻעוֹתֶיךָ בְּנֹאדִי לְהִיּוֹת
לְיָד לְבִנְתָּ הַסִּפִּיר
תַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד
וּמִמֶּךָ יִלְמְדוּ לְדוֹרוֹת
לְזַעַק וּלְבָכוֹת
וְלֹא לַחֲשׁוֹת
אֲבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים עַל אֲבוֹת
וְאִמָּהוֹת
וּבָנוֹת

"וַיִּדַּם אֶהְרֹן"

בְּאֶשֶׁר תִּם לְבָכוֹת

בְּאֶפֶס כַּחוֹת

**על הנספחים ועל המשפחות
אל הנסים ואל הנפלאות**

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

על הנספחים ועל המשפחות
על הבכיות ועל הזעקות
על קולות הענות
שלא זכו להענות

וַיֹּאמֶר אֵלָיו גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנָי וַיֵּשׁ ה'
עֲמֹנוּ וְלָמָּה מִצַּאתְנוּ כָּל־זֹאת וְאֵימָה
כָּל־נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר סָפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ
לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ ה' וְעַתָּה
נִטְשָׁנוּ ה' וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף־מִדְּיוֹ: (שופטים
פרק ו פסוק יג).

על המומתים והמשלכים
בבורות ומחנות
בעת שוע זעקם
עד נדם קולם
בכלות כל הכוחות

כִּי אָמְרוּ עֹזֵב ה' אֶת־הָאָרֶץ וְאִין ה'
רָצָה: (יחזקאל פרק ט פסוק ט).
אֱלֹהִים בְּאֲזִינוּ שְׁמֵעֵנוּ אֲבוֹתֵינוּ
סָפְרוּ־לָנוּ פֶּעַל פְּעֻלַּת בְּיָמֵיהֶם בְּיָמֵי
קִדְם: (תהלים מד ב).

על גיהנם עלי אדמות
מעשה ידי אמות נאורות
על העומדים מנגד
בזרון ובכבד
שאטמו אזנים משמע
ולא רצו לראות

על מליון ילדים וילדות
נשמות זכות וטהורות
שלא זכו
אור לראות

חַיִּים לַחַיּוֹת
עַל אֲבָדָן כָּל תְּקוּוֹת
כְּכֹלוֹת גּוֹפּוֹת וּנְשָׁמוֹת

עַל רִשְׁע לֹא גְבוּלוֹת
עַל עוֹלָם שְׁאֵטִים אֲזַנִּי
מְשׁוּעַת הַנְּשָׁרְפִים
וְסִתָּם נִחִירִי
מִרֵּיחַ הַכִּבְשָׁנִים
שְׁלֹא רָצָה לְשִׁמֵּעַ
וְלֹא רָצָה לִרְאוֹת
אֶת הַמַּחְזוֹת הַנוֹרְאוֹת
עֵשֶׂן אָדָם מִן הָאֲרָבוֹת

עַל שָׁמַיִם שֵׁם
סָגְרוּ כָּל חִלּוֹנוֹת
וְעַל הָאָרֶץ שְׁאֵת הָדָם
לֹא חִדְּלָה לָרוֹת
וְלֹא נִקְרְעוּ הַיְכָלוֹת לְשִׁמֵּעַ הַזְעָקוֹת
שֶׁל צְדִיקִים וְצַדִּיקוֹת, אֲבוֹת וְאִמָּהוֹת

עַל הַנְּסָפִים וְעַל הַמְּשֻׁרְפוֹת
אֶל הַנְּסִים וְאֶל הַנִּפְלְאוֹת
עַל עוֹלָם דּוֹמָם
שֶׁל רִשְׁע

שְׁעֵמַד וְשֵׁתֶק
אֶל מוֹל הַפִּשֵׁעַ
בְּעוֹד עַם שָׁלֵם
נִמְקֵן וְנִמְחָק

וּבְשׁוֹךְ סְעָרוֹת וּמִלְחָמוֹת
רָאָה הָעוֹלָם אֶת הַזּוּעוֹת
סָתַם אֶת הָאָרֶץ, הִפְךָ דָּף
וַחֲזוֹר אֶת חַיָּיו בְּמִקְוֵם לַחַיּוֹת

ברוב שנים מעוברות, יחול יום הזכרון
לשואה ולגבורה בסמוך לפרשת
קדושים בה אנו פותחים בפסוק:
"דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם". ומסיימים בפסוק: "וְהִייתֶם
לִי קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' וְאֲבָדֶל
אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי".

אתה הבדלתנו מכל העמים /
להיות רק לך
לקיים תורה מצוות וחקים /
ולעבדך בשמחה
הבדלתנו להיות קדושים בחיים /
לא קדושים של מיתה
קדשתנו להאיר באורות מאירים /
לא באור ההריגה
אך עמדה ונצבה הבדלה של דמים /
גולה אחר גולה
להשמיד, להרג ולאבד את כל היהודים /
ולמחות כל תקנה

...

ואחרי כל זאת במוצאי השואה /
בשוך הזועות ושנות האִימה
חזרנו לערך סדר הבדלה /
לאור נר אחרון ולריח השרפה
הבדלה בין הנורא אשר ארע /
שלעולם לא נבין ולעולם לא נדע
ובין שביב של חיים ותקנה /
של חיים מתחדשים בארץ מכורה

ובפינו רק תפלה אחת קטנה
הבדילנו זאת הפעם לטובה /
די להבדלה של קנאה וּשְׁנֵאָה
הבדלה של חיים אנו חפצים /
קדשה של מצוות ומעשים טובים
הבדל וקיים זה הבית השלישי /
לכל ימוט כראשון וכשני

בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת

בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת
שֶׁל כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת
רְאֵה אֱלֹהִים הַדֹּמְעָה לְמַחֹת
בְּחִיקְךָ וּבִנְאֻדְךָ אוֹתָהּ תִּשָּׂא

חֲלֵף שְׁבוּעַ עֶמֶל וּתְלָאוֹת
הַחֲמָה כְּכֹר בְּרֹאשׁ הָאֵילָנוֹת
הַשְׁלִיחַן עָרוֹךְ דּוֹלְקִים הַנֵּרוֹת
רַק אַתָּם כָּאֵן חֲסִידִים

הַבְּטַחְנוּ לְהַמְשִׁיךְ לְצֶדֶד וּלְכִנּוּת
בְּחֵל לְעֵשׂוֹת וּבְשִׁבְעֵי לְרִצּוֹת
אֲךָ לֹא הַבְּטַחְנוּ לֹא לְבִכּוֹת
בְּכִי בַּמִּסְתָּרִים, בְּכִי בַּמִּסְתָּרִים

בָּאֵנוּ עֲדִיד בּוֹרָא כָּל נְשָׁמוֹת
קֹדֶשֶׁת שְׁבֵת בְּצֶלֶךְ לְחִסּוֹת
אוֹר וְתִקְוָה לְפָנֶיךָ לְהַעֲלוֹת
כִּי אַתָּה רֵב סְלִיחוֹת וּבַעַל רַחֲמִים

עֲשֵׂה אוֹתָנוּ רְאוּיִים לְזִכּוֹת
הַכִּינּוּנו פֶּשֶׁר כָּל הַקּוֹרוֹת

בְּזָכוֹת אוֹתָן נִשְׁמָוֹת טְהוֹרוֹת
אֲשֶׁר בְּגִנְזֵיהֶן מְאִירִים וּמְזַהֲרִים

פָּתַח לָנוּ שַׁעַר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת
תְּמוֹךְ יִתְרוֹתֵינוּ בֶּל נִמּוּט
אָנָּה הָשִׁב לָנוּ אֶת הַמִּפְתָּחוֹת
וְלֹא נִהְיָה גִזְבָּרִים נֶאֱמָנִים

בְּהִיטִיכָהּ הַפְתִּילוֹת וּבַהֲעֵלוֹתָהּ הַנֵּרוֹת
שֶׁל כָּל הַנִּשְׁמָוֹת שֶׁלֹּא יִזְכּוּ עוֹד לִרְאוֹת
הַנֵּר יִכְבֶּה וְהֵן יוֹסִיפוּ אוֹר לְהַעֲלוֹת
עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת וְקֵץ הַיָּמִים

יום הזיכרון
לחללי מערכות ישראל

וַיֹּאמֶר אֶל תְּקַרֵּב הָלֵם שֶׁל נֶעְלִיד
מֵעַל רִגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא:
(שמות פרק פסוק ה')

וַיֹּאמֶר שֶׁר צָבָא ה' אֶל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁל
נֶעְלָה מֵעַל רִגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ
יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: (יהושע פרק ה פסוק טו)

של נעליך מעל רגליך

כַּמֶּשֶׁה אֶל מוֹל הַסֶּנֶה
הַבּוֹעֵר וַאֲיֵנוּ אָכַל
כִּיהוֹשֻׁעַ אֶל מוֹל יְרִיחוֹ

אֲשֶׁר נִלְחַם לָהּ וַיּוֹכַל
שֶׁל נֶעְלִיד מֵעַל רִגְלֶיךָ

שֶׁל נֶעְלִיד מֵעַל רִגְלֶיךָ
וְהוֹרֵד עֲדֶיךָ מֵעֲלֶיךָ

כִּי הֶאֱדַמָּה אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלֶיהָ

סְפוּגָה בָּדָם בְּנִיה אֱהוֹבֶיהָ

אֲשֶׁר נָתַנוּ בְּלִי חֲשׁבוֹן

כֹּל אֲשֶׁר לָהֶם

לְמַעַן יִחְיוּ בְּבִטְחוֹן

הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם

הָסֵר צַעֲיָפֶךָ מֵעַל רֹאשְׁךָ

פָּשֵׁט בִּגְדֵי מַחְלְצוֹתֶיךָ

לְבִשׁ לְבָן כְּחוֹל

טָהוֹר וְחָדָשׁ

כִּכְהֵן גָּדוֹל

בַּעֲבוּרָתוֹ בַּמִּקְדָּשׁ

כִּי יוֹם זִכְרוֹן הוּא הַיּוֹם

יוֹם כַּפּוּרִים

יַעֲלוּ בוֹ וַיָּבֹאוּ עַד מְרוֹם
שָׁמוֹת כָּל הַנוֹפְלִים

הָסֵר מְעִלָּה מַעַל כְּתִפֶּיךָ
הִתֵּר סְגִינָךְ מֵאֲזוּר מִתְּנִיךָ
הִרְכֵּן רֹאשְׁךָ
אֶל מוֹל הַמַּצְבוֹת
הַדּוֹמָמוֹת וְהַחַיּוֹת
וְעֲלִיָּהֶן הַשָּׁמוֹת
שֶׁל כָּל הַנִּשְׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת
שִׁדְּעוּ סִבָּל רֵב וּמִכְאוּבוֹת
כָּעֵת הֵם כְּכֹר נָחִים
מְנוּחַת עוֹלָמִים
בְּזֹהַר הַשָּׁמֶשׁ עַל הָאֲבֹן
מְאִירִים וּמְזַהֲרִים
שׁוֹקֵטִים דּוֹמָמִים
בִּינּוֹת לְבְרוּשֵׁים הַנִּשְׁאִים

חֲגוּר מִתְּנִיךָ וְשִׁים תִּרְמִילְךָ עַל
כְּתִפֶּיךָ
שֶׁאֵי רִגְלֶיךָ וְהִרְחַק בְּשִׁבְלִי אֶרְצְךָ
קוֹם, הִתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ
צֵעד אֶל תִּפְחָד
בְּחֵרוֹת וּבְשָׁלוֹם בֵּין מִשְׁעוּלֶיךָ
הַט אֶזְנוֹךְ אֶל הַקּוֹלוֹת

שָׂא מִבֶּטֶךְ אֶל הַמִּראוֹת
שֶׁל הָאָרֶץ הִיפָּה וְהַפְצוּעָה הַזֹּאת.

עֲצֹר מְרוֹצֶתְךָ הָאֵט צְעָדֶיךָ
רְאֵה וְהִבֵּט לְנֶגֶד עֵינֶיךָ
הַשָּׂדֶה הָרְחוֹק
הַיַּעַר הַיְּרוֹק
הַהָר וְהַגִּיא, יְפִי עַד כְּלִי דִי
אַתָּה רוֹאֶה שָׁם אֶת הַבַּיִת
אֶת הַפֶּרֶחַ, אֶת הַיֶּלֶד הַצּוֹחֵק?
בְּמָקוֹם שֶׁהֵם נָפְלוּ
שָׁם הַבַּיִת עוֹמֵד
בְּמָקוֹם שֶׁהֵם שָׁאֲגוּ
יֶלֶד מְשַׁחֵק
בְּמָקוֹם בּוֹ כָּרְעוּ גְבוּרִים
כְּלָנִיּוֹת נוֹרִיּוֹת וּפְרָגִים
כָּדָם מְאֹדִימִים

דַּע בְּמַדְעֶךָ אֶת קוֹרוֹת עֲמֶךָ
זְכוֹר אֶת שְׁהִיּוֹ כָּאֵן לְפָנֶיךָ
הֵם שְׁסָלְלוּ נְתִיבוֹת
הֵם שְׁלַחְמוּ מְלַחְמוֹת
הֵם שְׁחָפְרוּ שׁוּחוֹת
הֵם שְׁכַנּוּ הַחֲרָבוֹת

חָשַׁב עַל מָה שֶׁתִּשְׁאִיר אַחֲרָיִךְ
הֵט אֶזְנְךָ אֶל שִׁיחַ צְעִירֶיךָ
סֵפֶר לָהֶם אֶת שְׂרָאוֹ עֵינֶיךָ
הֵם שִׁיצְעֻדוּ בְּמִשְׁעוֹלֶיךָ
וַיִּשְׂאוּ אֶת הַלִּפִּיד אַחֲרֶיךָ
שְׁנֵהֶיָּה רְאוּיִים
לְפַעַל יְדִינוּ
שֶׁנִּזְכֵּר לְטוֹב
עַל מַעֲשֵׂה יְדִינוּ
שֶׁנִּשְׁאִיר מַשְׁהוּ וְעוֹד לְבָאִים אַחֲרֵינוּ

הַיְינוּ כְּחוֹלָמִים

כְּנֶגֶד כָּל הַסְכוּיִים
כְּנֶגֶד כָּל הָאִיּוֹמִים
כְּנֶגֶד כָּל הַמִּתְנַגְּדִים
כְּנֶגֶד כָּל הַסִּפְּקָנִים
כְּנֶגֶד כָּל
אוֹיְבֵים וְשׁוֹנְאִים
שׁוֹעֲלִים קְטָנִים
וְגַם גְּדוֹלִים
נְטִיעוֹת עוֹקְרִים
שְׂדוֹת שׁוֹרְפִים
כְּרָמִים מַחֲבִלִים
וְעִנְבֵיהֶם מְכַלִּים
כֶּרֶם ה' צָבָאוֹת
בוֹזְזִים וּמַחֲלִלִים
אֵין תְּקֵנָה וְאַחֲרִית
אוֹמְרִים, לָעַם הַיְּהוּדִים
כְּנֶגֶד כָּל אֱלֹהִים וְאַחֲרִים
הַיְינוּ כְּחוֹלָמִים

עִם כָּל חֲלוּצִים וְחִלּוּצוֹת
עִם כָּל הַנַּחֲשׁוּנִים
תְּקוּוֹת מִשְׁאֵת דּוֹרוֹת
עַל כְּתָפָם נוֹשְׂאִים

עם כָּל חֲלוֹם חוֹלָמִים
עם כָּל בְּרָאשׁ הוֹלָכִים
עם כָּל אֲשֶׁר
בְּמִלְאכָה עוֹשִׂים
בְּשִׁלַּח אוֹחֲזִים
יָתֵד תּוֹקְעִים
חוֹמָה בּוֹנִים
אֵילָן נוֹטְעִים
שָׂדֶה וְנִיר חוֹרְשִׁים
כָּרֶם בְּשִׁיר זוֹמְרִים
בְּדַמְעַע זוֹרְעִים
וּבִרְנָה קוֹצְרִים
וְכָל הָעֵת הַזֹּאת,
עֵינֵיהֶם פְּקוּחוֹת
וְאֲזִינֵיהֶם כְּרוּיוֹת
קְשׁוּבוֹת הַלְּבָבוֹת.
וְאֵת קוֹל הַשּׁוֹפָר
שׁוֹמְעִים וּמְשִׁמְעִים
עם כָּל אֱלֹהֵי יָעַם רַבִּים,
רַבִּים אֲחֵרִים
הֵיינוּ כְּחוֹלָמִים וְלוֹחֲמִים

לְכָל הַמְּלַגְלָגִים
לְכָל הַמְּסַפִּידִים
לְכָל רוֹאֵי שְׁחִירוֹת

תוקעִי מַקְלוֹת בַּגָּלְגָלִים
 לְכָל אֲשֶׁר בַּהֶבֶל פֶּה
 "מָה זֶה וְעַל מָה זֶה"
 מִצְקָצְקִים וּמְלַהֲגִים.
 מוֹצִיאֵי דָבָה וּמְלִשְׁיָנִים
 פִּשְׁקוּוֹיִלִים כּוֹתְבִים
 בַּפָּגְמִים מְחַטְטִים
 עַל כָּל כְּשָׁלוֹן מְקַפְּצִים.
 בְּמֵאֲמָרִים מְלַמְּדִים
 לְרִבּוֹנוֹת בָּזִים וּבּוֹזִים
 בַּחֲשׁוּבֵי הַקֶּץ מְפַלְפְּלִים
 עֵינִים לְמָרוֹם מְגַלְגָּלִים
 מְדִינָה לִיהוּדִים?
 שִׁשְׁשׁ .. לֹא לְהַרְגִּיז אֶת הַגּוֹיִם
 לְכָל אֵלֶּה אַחִים אֲהוּבִים
 עוֹדְנֵי חוֹלְמִים וּמוֹחְלִים

עִם כָּל הָאֲכֻזּבוֹת
 עִם כָּל הַקְּשָׁיִים
 עִם כָּל הַכְּשָׁלוֹנוֹת
 עִם כָּל הַפָּגְמִים
 מָה קִטְנֵנוּ הֵם לְעֶמֶת
 הַמַּעֲשִׂים הַכְּבִירִים
 עִם כָּל
 שְׁנוֹתָר עוֹד לַעֲשׂוֹת

לְהוֹסִיף וּלְכַנּוֹת
 לְקַבֵּץ הַגְּלוּיּוֹת
 לְחַנֵּךְ הַדּוֹרוֹת
 בְּתוֹרַה לְהַגּוֹת
 בְּמִדָּע לַעֲלוֹת
 לְתַקֵּן הָעוֹלוֹת
 בְּצֶדֶק לְשַׁפּוֹט
 חֶסֶד לְנִטּוֹת
 לְקָרֵב לְכַבּוֹת
 שְׁנֵאָה לְכַבּוֹת
 אַחֲדוּת עַל גֵּס
 לְהַעֲלוֹת
 אֶהְבֵּת חַנּוּם
 לְהוֹסִיף וּלְהַרְבּוֹת
 לְמַעַן כָּל אֱלֹה וְעוֹד
 לֹא נָמוּט וְלֹא נִמְעוֹד
 בְּעֵת נִרְבֶּה
 הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים
 וְנִגְדִיל הַמַּפְעָלוֹת
 הֵיִינוּ וְעוֹדֵנוּ חוֹלָמִים וְלוֹחֲמִים

אֲשִׁירָה לַה' בִּי גַמֵּל עָלַי

אֶלֶּפִּים שָׁנָה טִלְטַלְנוּ
בְּסַעֲרוֹת מִדְּבַר וַיִּם
יִרְדְּנוּ עָלֵינוּ וְטִרְדְּנוּ
בְּמַצּוֹלוֹת שְׁאוֹן דְּכִים,
בְּסַפִּינָה רְעוּעָה
שֶׁקְּבִרְנִיטָה נָרַם
בְּתַהוֹמוֹת מַיִם רַבִּים
בְּמִשְׁבְּרֵי יָם
וְהִנֵּה זֶה פֶּלֶא פֶּתְאוֹם
הָעַם הַזֶּה קָם
זִקְנִים וְנַעֲרִים כְּבַחֲלוֹם
מִכָּל קִצּוֹי עוֹלָם,
וּפְנִיָּהֶם אֶל מוֹלְדֵתָם
כּוֹר מְכוֹרֵתָם
בְּסַפִּינוֹת מִטְּלָלוֹת
פְּלִיטִים וּפְלִיטוֹת
מַעֲפִילִים וּמַעֲפִילוֹת
שִׁירוֹת שִׁירוֹת
מִפְּלָסִים אֶת דֶּרֶכָם
אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתָם
אֶל עֶרֶשׁ אֲמוֹתָם
כַּחַם אֲתָם
לֹא נָס לַחַם

וְלֹא נִפְלָה רוּחָם
 שָׁרָע לְרִגְלָם,
 קוֹרֵת גַּג לְרֹאשָׁם
 זוֹרְעִים בְּרִנָּה
 פֹּסֶת אֲדָמָתָם
 בְּדַמְעָה שֶׁל שִׂמְחָה
 קוֹצְרִים אֶת קִצְרָם
 זָכוּ לְחֵירוֹת וּפְדוּת
 וְלֹא בַחֲנָם,
 וַיֵּשׁ שָׂכָר וְעֵדוּת
 לְפַעֲלָם וּמַפְעֲלָם.

וְלֹא נֹאמַר תּוֹדָה וְנִדְרֵנוּ לֹא יִשְׁלָם?
 וְלֹא נִבְרַךְ הַגּוֹמֵל לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם?

אֲלֵפִים שָׁנָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 חֲבוּשִׁים, מְכִים
 מְשֻׁפְּלִים וּמַעֲנִים,
 "הִכּוּ בָהֶם, הֵיטֵב הַשְׁפִּילוּם"
 הִטִּיפוּ כְּמָרִים וְעָנוּ חֲשֻׁמָּנִים
 "אֲךָ אֵל תִּשְׁמִידוֹם וְאֵל תִּכְלּוֹם
 יִהְיוּ לְאוֹת וּלְקִלּוֹן
 כְּאַחֲרוֹן הַמִּצְרָעִים".
 וְעוֹד הִגְדִּילוּ זֶדוֹן
 "בְּנֵי תְּרֻבוֹת נְאוּרִים"

וְשָׁרְפוּ שְׁלִישׁ הַצֶּאֱנָן
 בְּאֵשׁ הַכִּבְשָׁנִים
 וְהִנֵּה אֶחָזָה בְּעֵם הַזֶּה
 רוּחַ נְעוּרִים וּפְלָאִים
 שֶׁבֶר מוֹסְרוֹת
 נִתַּק הָאֲזָקִים,
 וּבְכָל הַדְּרָכִים וּבְכָל הַמַּשְׁעוּלִים
 לְצִיּוֹן שֶׁם רָגְלִים וּפַעַמִּים,
 וּבָאוּ בְּרִנָּה גְּאוּלִּים וּפְדוּיִים
 שׁוֹכְבוּ נְתִיבוֹת וְהִסִּירוּ מִכְשׁוּלִים,
 בָּנוּ בְּתִים וְהוֹלִידוּ יְלָדִים
 יָדְעוּ גַם שְׂכוֹל, צַעַר וִיגוֹנִים,
 כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִקְנִית בִּיסוּרִים
 וְשָׁשׂוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים

וְלֹא נֹאמַר תּוֹדָה, שִׁיר הַלֵּל וּמִזְמוּרִים?
 וְלֹא נוֹדָה לְגוֹמֵל לָנוּ חֲסִדִּים טוֹבִים?

אֶלְפִּים שָׁנָה בָּאֶרֶץ תְּלֹאוּבוֹת
 בָּאֶרֶץ צִיָּה וּמִדְבָּר שְׁמָמוֹת,
 שָׂרֵב בְּיוֹם וְקָרַח בַּלֵּילוֹת
 מֵאֶרֶץ לְאֶרֶץ גֵּרֶשׁ לְנִדּוּד,
 בְּצִמָּא וָרָעָב, בְּפוֹגְרוּמִים וּפְרָעוֹת
 וּבְכָל מִיָּנִי גְזֻרוֹת אֲכֻזָּרוֹת
 וְהִנֵּה שָׁמַע הָעָם הַזֶּה קוֹל

ובא האות:
 קום, לך לך אל הארץ הזאת
 שם אראך הדרך לחיות,
 לא תוסיף עוד לנוע ולתעות
 ויבואו אחים ואחיות,
 מכל תפוצות גלויות
 מארצות ציה ומדברות
 ונטעו כרמים וכנו הפרצות
 ויזכו לתקומה וקבוץ גלויות,
 ויראו בנים ובני בנים
 בנות ובני בנות
 שלשים ורבעים
 כהנה עוד ועוד
 על ברכי אבות ואמהות
 סבים וסבתות

ולא נאמר תודה לאל צבאות?
 ולא נברך הגומל לחיבים טובות?

חליינו נשאנו בכפלים
 אלפים שנה
 כל חלי מצרים
 וכל מכה הכתובה
 ושאינה כתובה בתורה
 עלינו יום יום נגף ונשא,

וְהִתְקַיְּמוּ בָנוּ תוֹכָחוֹת
שֶׁבֶסֶפֶר וִיקְרָא
וְלֹא חֲסִרְנוּ גַם אֵלֶּה
שֶׁבְמִשְׁנֵה תוֹרָה,
וְהִנֵּה רָאָה זֶה פֶּלֶא
חֲזִיוֹן וּפְלִיאָה,
פָּצְעִינוּ חֲבָשׁוֹ
וְעָלְתָה אֲרוֹכָה,
יִדְנּוּ שְׂרָעָה
לְהִלְמוֹת עַמִּלִּים נִשְׁלָחָה,
רָגְלָנוּ שְׁמַעָה
הִיְתָה כְּאִילָה שְׁלוּחָה,
וּמִגִּזַּע יֵשִׁי חֹטֵר יֵצֵא
בְּרִיא וְאִיתָן
נִמְצָא וְנִרְצָה
כֵּלּוֹ לְרִפּוּאָה
כֵּלּוֹ לְתַפְאָרָה
לְרֹאשׁ כָּל הַדּוֹרוֹת
עֲטָרָה וְתַקְנוּהָ

וְלֹא נֹאמַר הֲלֵל וְתוֹרָה?
וְלֹא נִבְרַךְ הַגּוֹמֵל בְּאַהֲבָה רַבָּה?

מלכויות

ה' באִיר התש"ח
 נֶאֱסָפוּ בְּחוּגֶיךָ
 רָגַע טָמִיר לֹא נִשְׁכַּח
 עַת רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ.
 דְּמִדּוּמֵי שְׁכַת הַמֶּלֶכָה
 עוֹד רָגַע וְשִׁכְתָּה מְלָאכָה
 אַךְ מֵאֲתָךְ הִיא עֲרוּכָה
 כִּי עוֹד רַבָּה הַמְּלָאכָה,
 אֲתָה עֵתָה
 תְּכַוֵּן בִּישְׂרָאֵל מְלוּכָה.
 אוֹדִים מְצֻלִים מֵאֵשׁ
 פְּלִיטֵי זַעֲמָךְ
 שְׁאֵרִית נִחְלָתְךָ,
 תְּפוצוֹת צֶאֱנֶךָ
 רָצוּ לֹא רָצוּ,
 הִגִּיעָה עַת פְּקוּדָה
 זָכוּ לֹא זָכוּ,
 אַחִישָׁנָה בְּעֵתָה.
 הַחֲמָה בְּרֹאשׁ הָאֵלִינוֹת
 עוֹד רָגַע הִצֵּל לְנִטּוֹת
 הַתְּקוּהָ בְּרֹאשׁ וּבִלְבָבוֹת
 מִשְׁאֲלוֹת דּוֹר וְדוֹרוֹת -

וְקִדְשָׁהּ שִׁבְתְּ הַמִּלְכָּה
 וְחִדְשָׁהּ בִּישְׂרָאֵל מְלוּכָה.
 מֶלֶךְ עַל הָעוֹלָם כָּלוּ בְּכַבֹּדָךְ
 וּבְכֻקְשָׁהּ אֶל תִּשְׁכַּח
 גַּם עַל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
 מְהֵרָה עֲלִינוּ גִלְיָה כְבוֹד מְלֻכּוֹתָךְ
 גַּם עַל אֵלֶּה שְׁלֹא מְכִירִים בְּטוֹכָךְ

הַמְּלִיכוּנִי בָּנִי כִּי לָכֶם הִיא הַמְּלוּכָה
 נִצְרוּהָ הֵיטֵב לְעוֹד אֵלֶּה אֶלְפֵי שָׁנָה
 בְּנֵי הָאָרֶץ הוּא כְבוֹדִי, בְּנוּהָ לְשָׁנוֹת דּוֹר
 עַד גַּם הַהוֹלָכִים בַּחֲשֵׁךְ, יֵרְאוּ אֶת הָאוֹר

מִיָּדְכֶם הִיתָה זֹאת לָכֶם בָּנִי עֲלֶיהָ
 לֹא עַל מַגֵּשׁ שֶׁל כֶּסֶף, רַק בַּעֲמַל וִיגִיעָה
 אֲמוּנַתְכֶם הִיא לָכֶם עוֹז וְתוֹשִׁיָּה
 "מְלָכוֹת הָאָרֶץ כְּמְלָכוֹת הָרָקִיעַ" – בְּסִפְרֵי חֲתוּמָה

זְכֵּרוֹנוֹת

זָכְרָם בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ
 מֵאָרֶץ יֶרֶד וְחֶרְמוֹנִים
 זָכוֹר יְדִידוֹת בְּנֶיךָ וְרַעֲיָךְ
 הַנֶּאֱהָבִים וְהַנֶּעִימִים.
 אֲמָצִם אֶל לִבְךָ, נִשְׂאֵם בְּחִמְלָתְךָ

אֲשֶׁר חֲרָפוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךְ
שָׁמַרְם כְּכַבֵּת אִישׁוֹן עֵינֶיךָ
חָתַר לָהֶם מַחִילָה תַּחַת כִּסֵּא כְבוֹדְךָ

נִצְרוּ אַתֶּם אֶת הָאֵשׁ, אֲשֶׁר יִקְדֶּה בְּלִבּוֹתֶם
הַגִּחְלֹת וְהַלְפִיד אֲשֶׁר נִשְׂאוּ אֶתֶם
עַל כְּתָפֵיכֶם תָּמִיד, שָׂאוּ אֶת שְׁמוֹתֶם
הָאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּבְנוּ, לֹא תִכַּסֶּה דָמָם.
אֲבֵנֵי זָכְרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל לִוַּח לִבְכֶּם
קִדְּשׁוּ צוּם קִרְאוּ עֲצָרָה, אֲנִי תָמִיד אֶתְכֶם
קִרְאוּ הִלֵּל תִּנּוּ הוֹדִיָּה, פְּסוּקָה הִיא לָכֶם
יְמֵי זָכְרוֹן וּמוֹעֵד – הֲלוֹא נִתְּתִים בְּיָדְכֶם

שׁוּפְרוֹת

תִּקַּע בְּשׁוּפָר גָּדוֹל לְחֵירוֹתֵנוּ הַשְּׁלֵמָה
חֲרָטוֹ הַחֲרוּת בְּלִבְבְּכֶם וְלִמְדוּהָ הַדּוֹר הַבֹּא

הַשִּׁיבָה שׁוּפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוֹנָה
אַמֵּת וְצֶדֶק שְׁפָטוּ בְּשַׁעְרֵיכֶם, דִּינוּ דִּין יְתוֹם וְאַלְמָנָה

לְמַלְשִׁינִים וְלִכּוֹפְרִים אֵל תִּהְיֶה תִּקְוָה לְעוֹלָם
הַרְבֵּה סוֹכְלָנוֹת בְּנֵי וְהַרְבֵּה אֶהְבֵּת חָנָם

יִתְקַע בְּשׁוֹפָר לְהַשִּׁיב הַנְּדָחִים וְהַאוֹבְדִים
פְּתָחוּ לְכַבּוֹת וּשְׁעָרִים, הִנֵּה הֵם בָּאִים, הִנֵּה הֵם בָּאִים

וְלִירוּשָׁלַיִם תָּשׁוּב וְתִשְׁכַּן בְּתוֹכָהּ
שׁוֹב אָשׁוּב כִּי לֹא תִשְׁחִיתוּ רוּחָהּ וְנוֹפֶה

חֲנִינוּ מֵאַתָּךְ דְּעָה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל
הֲלוֹא כָּל הָעוֹלָם מַחְמַמְתְּכֶם וּבִינַתְכֶם מְשַׁתְּכֵל

מִדּוּעַ זְכִינוּ אָנוּ וְלֹא כָּל הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרִים
אֵין סוּדוֹת מִלִּפְנֵי, הַתְּשׁוּבָה בְּכַתִּימִים הַקּוֹדְמִים

עֲשֵׂה שְׁנֵהֲיָה רְאוּיִים לְזֹאת הַמַּתָּנָה
כָּבֹד כְּתִבְתִּי לֹא בְּשִׁמִּים הִיא – בְּיָדְכֶם נְתוּנָה

וּבְשׁוֹפָר הַגָּדוֹל מִי וּמִתִּי יִתְקַע?
אַחֲרֵי וְלִפְנֵי הַשׁוֹפָר – קוֹל דְּמָמָה דָּקָה
קוֹל גְּבוּרַתְכֶם וּמַעֲשֵׂיכֶם – בְּהִשְׁקָט וּבְכִטְחָה

השקיפה ממעון קדשך מן השמים
 וברך את עמוך את ישראל ואת
 האדמה אשר נתת לנו כאשר
 נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב
 ודבש: (דברים פרק כו פסוק טו).

השקיפה ממעון קדשך
 השקיפה משמי מעונה
 השקיפה על ישראל עמך
 השקיפה על אמה מעונה

לא בערנו הקודש מן הבית
 אכלנו בעוני, לא ספרנו למת
 ידינו לעני קפצנו כזית
 נגיה ומגפה נלאינו שאת

הביטה לצדקות ואל לחטאות
 השמיענו ישועה לעת הזאת
 הראינו האות לקץ התלאות
 הצליחה בית שלישי בל ימוט

ראה אך זה קמנו מתוך ההריסות
 מגיא ההרגה של אלפים ורבבות
 בשוך אלפיים שנות צרות ופרעות
 ומחלול השם שלא היה כזאת

הרעיפה מטובך לשארית נחלתך
 היטיבה ברצונך למחדשי אומתך

אֲשֶׁר קָמוּ וְעָלוּ מֵעֵמֶק הַבְּכָא
לְהַפְיִץ אֶת אוֹרָה וּלְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמֶךָ

הַשְׁקִיפָה עוֹלָמְךָ מִמַּעוֹן קָדְשְׁךָ
הַשְׁקִיפָה אֲדָמְתְּךָ מִשְׁמֵי מַעוֹנָה
הַחִישָׁה יְשׁוּעָה לְקוֹרְאֵי בְּשִׁמְךָ
הַשְׁפִּיעָה רוּב טוֹבָה לְאַמָּה נְאֻמָּה

נִשְׁקִיפָה נְבִיטָה פְּנִימָה אֶל עַצְמָנוּ
נִרְעִיפָה טוֹב וְחֶסֶד לְאֲדָמְתָנוּ וְעַמָּנוּ
וְנֵאחֵל אִישׁ לְרֵעֵהוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה
שָׁנָה שְׂפָלָה רַק הַשְׁקִיפָה לְטוֹבָה

וְשׁוּב אֲנַחְנוּ נִצָּבִים
בְּצִמְת הַדְרָכִים
תְּמִהִים וְנִפְעָמִים
אֵיךְ נְרוּצוֹ הָעֵתִים
הַשְׁכִּיל בּוֹ צַעֲדָנוּ תָם
תָם אֵךְ לֹא נִשְׁלַם
הַשְׁכִּיל בּוֹ נִצָּעַד מִמָּחָר
לְאִי שֵׁם
נִשְׁאָר נִסְתָּר
עָלוֹם וְנִנְעָלָם

תְּכַלֶּה שָׁנָה וְקִלְקֻלֹתֶיהָ
תַּחֲלֵל שָׁנָה וּבִרְכוּתֶיהָ

תְּמָה חִלְפָה הָעוֹנָה
וְאַתָּה תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה
חִלְף עֵבֶר אָסִיף וְקִצִּיר
עוֹד מַעֲט וְתָם
גַּם קִטִּיף וּבִצִּיר
מִיטֵב הַפְּרִי
נִקְטָף וְנִאֶסֶף
מִי בְרָנָה וּמִי בִבְכִי
מִי בְשֹׂאוֹן וּמִי בְדָמִי

עוֹלָלוֹת נִשְׁאָרוּ בְּכַרְמִי

בְּלִי כֶּתֶף

וּבְלִי נֶטֶף

מִשְׁאֵת נֶפֶשׁ וּמַעַט צָרִי

לִגְרֹל חֶלֶשׁ וְלַעֲנִי

תִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְקֹלוֹתֶיהָ

תִּחַל שָׁנָה וּבִרְכוּתֶיהָ

בַּחֲלוֹף הַשָּׁנָה חָלְפוּ מֵאֲתָנֹו

רַבִּים וְטוֹבִים

נִפְרְדֵּנוּ לֹא נִפְרְדֵּנוּ

מִיֻּקְרִים וְאֵהוּבִים.

לְצֶדֶם הִצִּיצוּ וּבָאוּ

כָּל פְּלִאֵי יִצְוֵרִים

תְּמִימִים וְזָכִים

פְּרִידָה לְצַד חַיִּים.

מִי בִקְצוֹ וּמִי בִיקִיצָתוֹ

מִי יִשְׁרֹוד וּמִי יִמְעוֹד

מִי יִרְפֶּה וּמִי יִתְרַפֵּא

מִי יִהְרַס וּמִי יִבְנֶה

מִי יִמְצֵא מְנוּחָה בְּחִיק אוֹהָבִים

וּמִי יִשְׁקֹט לְמְנוּחַת עוֹלָמִים

מִי אוֹרוֹ יֵאִיר וּמִי אוֹרוֹ יִכְבֶּה

מִי יִזְכֶּה וּמִי לֹא יִזְכֶּה

תכלה שנה וקלקלותיה

תחל שנה וברכותיה

ועוד יאמר בשנה הזאת

על לאמים, ארצות ומדינות

לחוסן או למגפות

לשלום או לחרבות

למזמרות או לחניתות

לבנין או לחרבות

להרוס או לבנות

להנהיג או לטעות

ערים למחות או שדות להשקות

לרעב ולרזות או לאכול ולשתות

תכלה שנה וקלקלותיה

תחל שנה וברכותיה

שוב אנחנו נצבים

על פרשת הדרך

פני עתיד עלום צופים

השכיל מאחורינו נעלם

השכיל שלפנינו נעלם

דרךנו מה תהי?

מה בכנפיה תביא?

מי יודע ומי נביא?

נפֿלאַת וועלומה רױלִי

אַךּ לאַ בַּשָּׁמַיִם הִיאַ

לאַ בַּשָּׁמַיִם הִיאַ

לואַ יְהִי, לואַ יְהִי

אַנאַ לואַ יְהִי

אַם נִשְׁכִּיל לְהַבְרִיאַ

וְלַעֲשׂוֹת אִם נִפְּלִיאַ

תַּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְקֻלֹתֶיהָ

תַּחל שָׁנָה וּבִרְכוּתֶיהָ

קורות העתים

סליחות למר חשון

אלה אזכרה ונפשי עלי תזעק
עד גרוני נחנק וקולי נשנק
בעת כבודנו עד דק נשחק
וצלם אנוש מנו נמחק

כי איש יהודי רצח את יצחק

בשר מבשרי איש צר ומסטין
חטאי בחובי לנצח יטמין
עד סוף הדורות וקץ הימין
לא אוכל הבן ולא אאמין

על מה ולמה נהרג רבין

שבת שלומי תאניה ואניה
אין מזור לרוחי ונפשי בזויה
מרורים לבי ועיני בוכיה
לא נחמה סערה עניה

על שפך דמו של בן נחמיה

זְכוֹר אֶל תְּשׁוּבָה וְאֶל תְּשׁוּבָה אֶל
שְׁנֵאת חֲנָם אֲשֶׁר הִחְרִיבָה אֶרְיָאֵל
אִיךְ נִרְמַס כְּבוֹדֵנוּ בְּיַד מִגָּאֵל
אֲשֶׁר שֵׁם יִשְׂרָאֵל וּכְבוֹדָהּ חֲלָל

בְּהִרְגָת רֹאשׁ מְמִשְׁלֵת יִשְׂרָאֵל

סְלִיחָה אֲבָקֶשׁ עַד דִּינִי יִמְתַּק
תְּפִלָּה וּמַחֲיִלָּה עַל דְּבָרֵי עֲתָק
אוֹחִילָה לַיּוֹם גַּם אִם יִרְחַק
בּוֹ יִשְׁמַע קוֹל מְשֻׁמִּי שְׁחָק

וְאֵת בְּרִיתִי אֶקִּים אֶת יִצְחָק

נגיף אחד קטן

בכל הקב"ה עושה שליחותו ...
אפילו על ידי יתוש. טיטוס הרשע
נכנס לבית קדש הקדשים וחרבו
שלופה בידו וגידד שתי פרכות ...
ווימן לו הקב"ה יתוש אחד ונכנס
לתוך חוטמו והיה אוכל והולך עד
שהגיע למוחו וכו' (ויקרא רבה כב ג,
פרשת אחרי מות).

וַתָּבוֹא אֵלַי הָרוּחַ וַתֹּאמֶר לִי: בֶן אָדָם,
יַעַן אֲשֶׁר גָּבַהּ לְךָ וְהִשְׁיֹאךָ לְאָמֹר:
לִי אֶרֶץ וּמְלוּכָה, אֲנִי נָזֹר הַכְרִיָּאָה
אֲדֹנָן אֲנִי לְתַבַּל וְהִיא תִכָּה לְרַגְלִי
אֶעֱשֶׂה בָּהּ כָּל אֲשֶׁר שָׂאֻ עֵינַי
כָּל אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לַעֲשׂוֹת יָדַי
בְּנִיתִי עָרִים גְּדוֹלוֹת וּבְצוּרוֹת
שֵׁם רוּחַשׁוֹת בְּרִיּוֹת בְּהַמוֹנֵיהֶם
וְהֵם צוֹרְכִים וְקוֹנִים
כָּל אֲשֶׁר נִיצַר וּנְשׁוֹק לָהֶם
כְּרָתִי יַעֲרוֹת וְשֹׁרְפֵתִי חוֹרְשׁוֹת
לְמַעַן אוֹכַל לִיַּצֵּר עוֹד וְעוֹד
וְסַלֵּלְתִּי כְּבִישִׁים וַיַּצַּרְתִּי מְכֻנִּיּוֹת
בְּשָׂמִים מְטוֹסִים לְאֵלֶּפִים
וּבָכִים סְפִינּוֹת תַּעֲנוּגוֹת
וְלֹא שְׂתִי לְבִי לְשֹׁרְפוֹת הַמִּשְׁתַּלְּלוֹת
לְאַסּוֹנוֹת הַשְּׁטָפוֹנוֹת, לְאוֹתוֹת
הַמְּזֵהִירוֹת
בַּצֵּרֶת קָשָׁה כָּאֵן וְשָׂדוֹת מוֹצָפִים שֵׁם
הַקְּפִיטֵל מִמֶּשֶׁיךְ לְגִלְגָּל הָעוֹלָם.
וְהָאָדָם מוֹל הַמָּסַךְ תוֹהָה וְהוֹזָה
וְאוֹמֵר, אֵךְ מִקְרָה הוּא מִקְרָה
אֲנִי בְּשָׁלִי אֲמַשִּׁיךְ זוּלָּל וְסוֹכָא

כִּי אֲנִי הַקְדָּמָה אֲנִי הַיּוֹצֵר אֲנִי הַבוֹרֵא
 יַעֲזֹן כָּל זֹאת, בֶּן אָדָם
 יַעֲזֹן כָּל זֹאת
 הַנְּנִי שׁוֹלֵחַ בְּךָ אֵיזָה נְגִיף קֶטֶן
 לֹא תוּכַל אוֹתוֹ לְזַהוּת
 נִרְאָה אִם תוּכַל לוֹ, נִרְאָה אִם תוּכַל
 זֶה לֹא מְצִיאוֹת מְדָמָה
 זֶה מְצִיאוֹת אֲמִתִּית
 לֹא תוּכַל לְסַלֵּק אוֹתוֹ עִם מַקֵּשׁ Delete
 נְגִיף כְּזֶה קֶטֶן שֶׁלֹא תוּכַל לְאַבְחֹן
 אֵת כָּל קְדָמָתָהּ, יֵאֵיד וִיאֵין
 זֶהוּם מִגָּפָה תַּחַת זֶהוּם הַסְכִּיכָה
 אֵיזָה גְבוּרָתָהּ אֵיזָה כֹחַ
 וּבְתֵם הַסְעָרָה וּבְשׁוֹךְ הַגְּלִים
 לְאַחֵר שָׂרְבִים יִפְּלוּ חֲלָלִים
 אוֹלֵי יִפְקְחוּ עֵינֶיהָ אוֹלֵי תִתְפַּכֵּחַ
 אֶתְהָ רַק אוֹרֶחַ בְּעוֹלָם, רַק אוֹרֶחַ
 תּוֹרִיד הַלּוֹךְ תַּצְטַנֵּעַ קֶצֶת
 אֶתְהָ לֹא כֹאן לְבַד
 תִּפְסִיק לְבִזְזוֹ, לְצָרָה וְלִזְלוּל
 רְכוּשׁ כּוֹחַ וְכֶסֶף, זֶה לֹא הַכֹּל
 שְׁמוֹר עַל הַטָּבַע,
 הֵיזָה לוֹ רַע וְחֶכֶר
 כִּי אִם לֹא אֵז בְּרָגַע
 יָקוּם כְּנִגְדָּהּ נוֹקֵם וְנוֹטֵר

משל הציפור

דף זה נכתב בחודש ניסן תש"פ,
בעת שהעולם עצר מהלכו בעקבות
התפרצות נגיף הקורונה.

וַתֵּצֵא הַצִּפּוֹר הַצְעִירָה
לְמַעוּפָהּ לְכַבְּדָהּ,
הִיא כָּכָר גְּדוּלָּה
אֲמָא אוֹתָהּ שְׁלֵחָה
לְרֹאוֹת הָעוֹלָם בְּעֵינֶיהָ שְׁלָה

וַתֵּצֵא וְהָנָה מְסַבֵּיב שְׁקֵט וּדְמָמָה
בֵּין נַחַל זֹרֵם לְחֶרֶשׁ מוֹרִיקָה
הַכֹּל בְּרִגְעַ הַטָּבַע בְּמִנוּחָה
פְּרָחִים פּוֹרְחִים בִּיפֵי תַפְאָרָה
זְמִזְמוֹם דְּבוּרִים רוּחַשׁ בְּמַעוּפָה
מֶרְחוֹק בְּנֶעֱם מִתְגַּלְגֵּל וְנִשְׁמָע
שְׁכָשׁוֹךְ מִי הַנַּחַל בְּמִרוּצָה.
דְּבַר כָּזֶה עוֹד לֹא רָאִתָּה!

בְּמַעוּפֶיהָ עִם אִמָּה
טָרַם גְּדֻלָּה וּבִגְרָה
טָבַע רוּחַשׁ רָאִתָּה וְשִׁמְעָה.
לְצַד חַיּוֹת הוֹלְכֵי עַל אַרְבַּע
זוֹחֲלֵי אֶרֶץ וְצִפְרִים כְּמוֹתָהּ,
הוֹלְכֵי עַל שְׁנַיִם בְּעֵינֶיהָ קִלְטָה
תָּמִיד בְּמִרוּצָה תָּמִיד בְּצַעֲקָה
נִכְנָסִים וְיוֹצֵאִים בְּחִפְזָה רַבָּה

לְקוֹפְסָאוֹת עַל גִּלְגָּלִים אֲרָבָעָה
רוֹעֲשִׁים צוֹעְקִים בְּרָגְשָׁה
מִשְׁאִירִים אַחֲרֵיהֶם לְכָלוֹךְ וְאַשְׁפָּה
וּמִסְכִּיב מְהוּמָה גְּדוּלָּה גְּדוּלָּה

וְהַיּוֹם.

טֶבַע שֶׁל שֶׁקֶט וְרִגְיָעָה
הָרוּחַ מִפְּזֻמָּת בְּאוֹשָׁה נְעִימָה
בֵּין נַחַל זֹרֵם לְחֲרָשָׁה מְצִלָּה
טֶבַע בְּרִגָּע טֶבַע בְּמִנוּחָה
פָּרָחִים פּוֹרְחִים בִּיפִי תַפְאָרָה
זִמְזוּם דְּבוּרִים בְּרִגָּשׁ מְעוּפָה
שִׁכְשׁוֹךְ מִי הַנַּחַל בְּמְרוּצָה
דָּבָר כָּזֶה עוֹד לֹא רָאִיתָ!
מָה כָּאן קָרָה? עוֹלָם הִשְׁתַּנָּה!

וּתְשֹׁב הַצֶּפּוֹר אֶל קִנָּה
לֹא יוֹדֵעַת נִפְשָׁה
רוֹגֶשֶׁת וְנִסְעָרָה
וַיִּשְׁאַלֶנָּה בְּנֵי קִנָּה, אַחֲיוּתֶיהָ וְאַמָּה
עַל מָה וְלָמָּה כֹּה נִסְעָרָה.
וּתְסַפֵּר לְאַמָּה וּלְכָל הַחֲבוּרָה
אֵת אֲשֶׁר רָאִיתָה, אֵת אֲשֶׁר שָׁמְעָה
כִּי הִנֵּה הִשְׁתַּנּוּ סְדְרֵי הַבְּרִיאָה
הַטֶּבַע שׁוֹב אֵינָנו כְּאֲשֶׁר הָיָה.

וַיִּתְּמֵהוּ כָּל בְּנֵי כְנָף בְּרָעָדָה
 וַתֹּאחֲזוּ בָהֶם אִימָה גְדוֹלָה
 וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ לִרְעֵהוּ עַל מָה וְלָמָּה
 מִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר זֶה הַפְּלִיאָה
 וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי כְנָף אַמִּיצִים בַּגְּבוּרָה
 וְשׁוֹב וְלַחֲקֹר הַטֵּבַע בְּמַעֲוָפָה
 הֲאֵם לֹא טָעָתָה הַצֹּפוֹר הַצַּעֲרִיָּה?
 וַיָּשׁוּבוּ וּבִפְיָהֶם זֹאת הַבְּשׂוּרָה.
 אָכֵן, הִשְׁתַּנּוּ סִדְרֵי הַפְּרִיאָה.

אֲזַפְנוּ כָּל הַצֹּפוֹרִים לְחֶכֶם שְׂבַחֲבוּרָה
 צֹפוֹר זָקֵן, שְׁנִים הֶרְבֵּה רָאָה
 וַיֹּדְאִי הוּא יוֹדֵעַ מַה כָּאֵן קָרָה.
 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַצֹּפוֹר הַזִּקְנָה
 זִקְנָתִי וְשִׁבְתִּי אֲבָל כִּזָּה מֵאֲרָע
 גַּם עֵינֵי לֹא רָאוּ גַם אָזְנִי לֹא שָׁמְעָה
 יֵשׁ שֵׁם בְּעֵץ בַּצִּמְרֵת הַתְּמִירָה
 עוֹד צֹפוֹר חֶכֶם מִמֶּנִּי יִשִּׁישָׁה
 אוֹלִי הִיא יוֹדַעַת אוֹלִי הִיא שָׁמְעָה
 בִּימֶיהָ אֲשֶׁר רַבּוּ, הֶרְבֵּה רָאֲתָה

וַיִּלְכוּ כָּל בְּעָלֵי כְנָף אֶל רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
 לְשִׁמוּעַ לָקַח, עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה
 מִפִּי צֹפוֹר כָּל כְּנָף שֶׁהֶרְבֵּה רָאֲתָה.
 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַצֹּפוֹרָה הַיִּשִּׁישָׁה:

זְכוּרָה אֲנִי מִסִּבַּת סִבְתִּי הַצָּפוּר הָרֹאשָׁה
שֶׁסִּפְּרָה לָנוּ בִּילְדוּתֵנוּ סְפוּרֵי אַגָּדָה
עַל טֹבַע בְּלִי הוֹלָכִי עַל שְׁנִים
וּבְלִי קִפְסָאוֹת עַל גִּלְגָּלִים אֲרֻכָּה
בְּלִי כְּרִיתוֹת יַעַר וּבְלִי דְרָכִים בְּסִלְיָהּ.
שָׁמְעוּ לִי וְהִסִּירוּ מִכֶּם דְּאָגָה
רַק טֹבַע שָׁקֵט וְזוּרֵם בְּמִנוּחָה
חֹזֵר לְפָעַם וּלְפָרֹחַ כִּימִים שְׁהִיָּה
לְצִמְחָה וּלְיִפּוֹת עוֹלָם כְּקִדְמַת דָּנָה.

באין לנו פה

איכה ישבה אמה לִבְדּוֹ בְּדָר
איכה קראו בְּלֵב כָּבֵד וּמְטָר
מְגִלָּה וְקִינּוֹת כָּל אֶחָד בְּנִפְרָד
כִּי מִגִּפֶּת הַקּוֹרוֹנָה שָׁלַחַה בְּנוֹ יָד

פיוט קצר זה נכתב בתשעה באב
שנת תש"פ עת פגע נגיף הקורונה
בארץ ובעולם כולו וסוגרו בתי
הכנסת לא יכלו שלומי אמוני
ישראל לשבת לקינות ביחד. כל
אחד קרא איכה וקינות בגפו וקיים
"איכה ישבה בדד".

איכה יעיב וזעם באפו
נגיף קטנטן שלח חמתו
ונלאו כל חכמי עולם ומלואו
תרופה חסון ומזור, לרקח למצוא

איכה יועם ויכתם טוב הזהב
כי רחקנו הפרדנו מִשְׁבֶּת יְחִידִיו
אֵיה נָכָרִים חֻבְקִים סִבָּתָא וְסָב
כִּי אַחֲזָנוּ "כְּחֵי וְעֶצֶם יָדַי", וְרָהַב שֶׁל כָּזָב

זְכוֹר עוֹלָם אֲשֶׁר בְּטוֹכְךָ בְּרֵאתָ
לֹא לְתַהוֹ וְסָכַל אוֹתוֹ כּוֹנֵנָתָ
הַחַיִּשׁ יְשׁוּעָה כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ
נַחַה בְּחִסְדְּךָ תִּבְלֵנוּ, פְּדִיתָ הַצֵּלָתָ גְּאֻלָּתָ

תפילות

ברכה לבן / בת המצווה

הנוסח שלהלן הוא במתכונת של ברכת אב לבנו, וכל אחד ואחת יתאימו את הנוסח לאירוע: ברכת אם לבנה, ברכת אב או אם לבתם, ברכת סבא וסבתא לנכד או לנכדה וכו'.

"ויגדלו הנערים" – רבי לוי אמר: משל להדס ועצבונית שהיו גדלים זה על גבי זה. וכיון שהגדילו והפריחו, זה נותן ריחו וזה חוחו. כך, כל שלוש עשרה שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר. לאחר שלוש עשרה שנה, זה היה הולך לבתי מדרשות וזה היה הולך לבתי עבודה זרה. אמר רבי אלעזר: צריך אדם להטפל לבנו עד שלוש עשרה שנה. מיכן ואילך צריך שיאמר: "ברוך שפטרני מענשו של זה". (בראשית רבה סג י פרשת תולדות).

בְּנֵי ...

אתה עושה היום צעד גדול בחייך ומצטרף למגן ובגן עם ישראל. מכאן ואילך אתה חבר ושותף מלא בכל דבר שבקדושה ובעשייה של תורה, מצוה וחסד. מיום זה והלאה, אתה אבן בגן בפסיפס הגדול של העם היהודי לדורותיו. בכל אשר תלך תשלים מגן ובגן של יהודים באשר הם. תכבד כל עדה ומנהגיה ויכבדו הם אותך, תשמח בהם וישמחו בה. התרחק מכל בדידות ועדתינות ויתקיים בה "כל ישראל ערבים זה בזה".

היום אתה מצטרף לקהילה שלנו שמקבלת אותך כחבר שונה וזכויות וגם חובות: בתפילה, בקריאת התורה, בשעורי תורה ובארועים של שמחה ושל עצב. יהיה מקדים שלום לכל אדם והוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות ומאירות. התרחק מכל מחלוקת, רכילות ולשון

הָרַע, אֲךָ אֵל תַּעֲמֹד מִנֶּגֶד לְנוֹכַח רָשָׁע וְעוֹלָה. זְכוֹר אֶת
מַאֲמַר הַחֹפֶץ חַיִּים: יְהוּדֵי צָרִיךְ לְדַאֵג לְעוֹלָם הַבָּא שֶׁל
עֲצָמוֹ וְלְעוֹלָם הַהָא שֶׁל חֲבֵרוֹ וְלֹא חֵס וְחֲלִילָה הַהֶפֶךְ.

גַּם בַּחוּג מִשְׁפָּחָתֵנו אֵתָּה מוֹסִיף הַיּוֹם עֲמוּד חֶזֶק וּמִשְׁעָנָה
אֵיתָנָה. אֵתָּה שָׁיךְ עִכְשָׁו ל"גְּדוֹלִים" וְלִמְבֹגְרִים בְּמִשְׁפָּחָה
הַגֵּרְעִינִית וְהַמְרֻחֶבֶת. הִיָּה תְּמִיד בֵּין הַמְדַּבְּרִים בְּנִחָה,
בֵּין הַמְשִׁכִּינִים שְׁלוֹם וְאַחֻוָּה וּמִשְׁקִיטִים כָּל מְרִיבָה, בֵּין
הַמְעַטְרִים אֶת שְׁלַחַן שִׁבְתָּ וְחֹג בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וְחֻקָּה
וּבִנְיָנִים שֶׁל נֶשְׁמָה.
אִמָּא וְאַנִּי שְׂזָכִינוּ לְרֹאוֹתֶךָ הַיּוֹם מִקִּבֵּל עָלֶיךָ עַל מִצְוֹת,
נִשְׁמַח מְאֹד לְרֹאוֹת בְּךָ מִכָּאן וְאֵילָן שְׁתָּף מְלֵא בְּעֻצָּב פְּנֵי
הַמִּשְׁפָּחָה וְהַבֵּית.

אֲךָ מַעַל לְכָל אֵתָּה סוֹגֵר הַיּוֹם מַעְגָּל פְּנִימִי שֶׁל עֲצָמָךְ.
אֵתָּה הוֹפֵךְ הַיּוֹם מִמִּי שְׂאִינוּ מִצְוָה וְעוֹשֶׂה לְמִצְוָה וְעוֹשֶׂה.
אֵתָּה הוּא שְׁעוֹבֵר הַיּוֹם מִיִּלְדוֹת לְבִגְרוּת, אֵתָּה הוּא
שֶׁמִּקִּבֵּל עָלֶיךָ עַל תוֹרָה וּמִצְוֹת.
אִמָּא וְאַנִּי עוֹד כָּאן, אֲנַחְנוּ תְּמִיד לִידֶךָ וְלֹא פוֹטְרִים אוֹתְךָ
לְשׁוֹם מָקוֹם. נִמְשִׁיךְ לְהִיּוֹת לְצִדֶּךָ בְּלֵב וּנְפֶשׁ וְלִסְיֵעַ בְּכָל
אֲשֶׁר תִּרְצֶה שְׁנִסְיֵעַ. אֲבָל אֶת הַצֵּד הַגָּדוֹל, צֵעֵד רֵאשׁוֹן
בְּדֶרֶךְ אֶרְכָּה וּמֵאֲתַנְגֵּרָת, אֵתָּה הוּא שְׁעוֹשֶׂה הַיּוֹם. בְּצֵעֵד
זֶה אֵתָּה יוֹצֵר חוּלְיָה נּוֹסֶפֶת בְּשִׁרְשֻׁרֶת הַמְסִירָה וְהַדּוֹרוֹת
שֶׁל הָעָם הַיְּהוּדִי. וְאַנְחֵנוּ כְּבָר רוֹאִים וְצוֹפִים אִיזוֹ חוּלְיָה
נִהְדָּרָת וְאֵיתָנָה זוֹ תִּהְיֶה.

**יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ, יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִחַנֶּךָ,
יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֶּׂם לְךָ שְׁלוֹם.**

'מי שברך' למתגיסיים לשירות

ברכה לבן / לבת / לנכד / לנכדה

עם גיוסם לצבא ההגנה לישראל ולשירות הלאומי

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, אמותינו שרה
רבקה רחל ולאה, והיה עמם ושמרם בכל אשר הלכו,
הוא יברך ישמור ויהיה עם כל נערי ונערות ישראל
המתגייסים בימים אלה לשירות בצבא ההגנה לישראל, או
לשירות האזרחי ובהם בננו / בתנו / נכדנו / נכדתנו ...

[שם] בן / בת ...

הקדוש ברוך הוא יפרס סכת שלומו על ...
ועל כל חבריו וחברותיו / חבריה וחברותיה המתגייסים
והמתנדבים בעם, ישמרם ויצילם מפל צרה וציקה, מפל
פגע ותקלה וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
יתן הקדוש ברוך הוא להם עז ותבונה, אומץ וגבורה,
מסירות והתמדה, ויחזקם בחיל וגבורה למלא תפקידם
ומשימותיהם, בהגנת גבולנו וערי אלוהינו וסעד לעמנו.
וכדברי הנביא זכריה לשבי ציון: "לא בחיל ולא בכח כי
אם-בירחי אמר ה' צבאות".

זכות גדולה היא לנו ללוות אותך/אותך ...
בצעד הקטן-גדול הזה, הפשוט והלא מובן מאלי,ו,
להצטרף לשורות צבא ההגנה לישראל במדינת ישראל
העצמאית והרבונית. כלנו מיחלים ומתפללים ליום

בו תִּקְרֶינָה בְּנוֹ בְּרֶכֶת הַתּוֹרָה: "וְנִתְּנִי שְׁלוֹם בְּאַרְץ וְאִין
מַחְרִיד", לַיּוֹם בּוֹ יִשְׁמִיעַ הַמִּבְשָׁר מַעַל רְאִשֵׁי הָהָרִים אֶת
דְּבָרֵי הַנְּבִיא יִשְׁעִיהוּ: "וְשִׁמְתִּי פֶקֶדְתֶּךָ שְׁלוֹם". עַד שְׁיָבוֹא
יוֹם זֶה, וְעַל מְנַת שְׁיָבוֹא בְּמַהֲרָה, מִצָּוָה עֲמָנוּ לְשִׁמּוֹר
עַל הַמַּתָּנָה שְׁקִיבָל לְאַחֵר שְׁנוֹת הַגָּלוּת הָאֲרָפָה לְטַפְּחָהּ,
לְחִזְקָהּ וּלְהַגִּן עָלֶיהָ. וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזָּכָה וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בְּנִים
וּבְנֵי בְנִים הָעוֹשִׂים מְשֻׁמְרֵת לְמִשְׁמֶרֶת: בּוֹנִים וְעוֹבְדִים,
לוֹמְדִים וְשׁוֹמְרִים, מַתְּגִיִּסִים וּמַתְּנִדִּים, לְכָל מְלָאכָת
יָחִיד וְצִיּוֹר וּמְקִיִּימִים מִצּוֹת הַנֶּגֶת עִם יִשְׂרָאֵל וּבְצִוּוֹ
בְּחִיל גָּדוֹל, בְּרוּחַ נְכוֹנָה וּבִלְבָב שָׁלֵם.

לבת: צאתך לשלום ...

וְשׁוּבָה בְּשָׁלוֹם בְּכָל עֵת. קִדְּשִׁי שֵׁם שְׁמַיִם בְּכָל הַלִּיכּוֹתֶיךָ
וּמִצְאֵי חַן וְשִׁכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל
שָׁעָה. תִּפְלּוֹתֶינִי, מִחֻשְׁבוֹתֶינִי וּבִרְכָּתֶנִּי יְלוּדָה בְּאֶשֶׁר תִּהְיֶי:

לבן: צאתך לשלום ...

וְשׁוּבָה בְּשָׁלוֹם בְּכָל עֵת. קִדְּשִׁי שֵׁם שְׁמַיִם בְּכָל הַלִּיכּוֹתֶיךָ
וּמִצְאֵי חַן וְשִׁכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל
שָׁעָה. תִּפְלּוֹתֶינִי, מִחֻשְׁבוֹתֶינִי וּבִרְכָּתֶנִּי יְלוּדָה בְּאֶשֶׁר תִּהְיֶה.

**יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ: יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנֶּךָ: יִשָּׂא ה' פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם:**

יום הכיפורים, כי פנה יום

ברכת הבנות והנכדות

בערב היום הקדוש הזה, אני מבקש/מבקשת לברך אותך
בתי ... / נכדתי ...

שתפתבי ותחתמי לשנה טובה ומאשרת – לשנה של
שמחה, שנה של בריאות, שנה של עשייה, שנה של
מלאות, שנה בה תוסיפי חיל ומעשים טובים, ויהי ה'
עמך בכל אשר תפני.
ברגע קדוש זה, אנו נושאים מבט לאחור וזוכרים את כל
הדורות שעברו, את סבא ... וסבתא ...

[כאן כל אחד יוסיף ויפרט כרצונו]

שבזכותם אנו נצבים כאן, ועומדים לקבל ברטט של
קדושה ובשמחה של מצוה את היום הקדוש שכלו
סליחה ומחילה, תקווה ותשובה, כפרה וישועה. יום שכלו
טוב, כפי שעשה הכהן הגדול בימים בהם עמד המקדש
על מכונו ועם ישראל שכן בארצו. יום בו קבל עם ישראל
את הלוחות השניים המשלבים מעשה אדם ומכתב
אלהים, יום של רצוי והזדמנות חדשה.
ברגע קדוש זה, מתחילה שנה חדשה, בה רב הנעלם על
הידוע והנסתר על הגלוי: "מי יחיה ומי ימות, מי ינוח ומי
ינוע, מי יעני ומי יעשר, מי ישפל ומי ירום". ברגע זה אנו
נושאים מבט קדימה ויודעים שהקדוש ברוך הוא נתן

לנו בינה ודעת, חכמה ולב לפעל במעשינו ובמחשבותינו,
שבשפנה הזו נרום ולא נשפל, נבנה ולא נהרוס, נחיה ולא
נמות, ננוח ולא ננוע. נוסף אהבה במקום שאיננה, נאיר
במקום של חשך.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שישא פניו אליה, יוסף
ויתן לה מאורו וזיוו, מכוחו ומדותיו, ומצאי חן ושכל
טוב בעיניו ברוך הוא ובעיני כל אדם אשר נברא בצלמו.
שתקדשי שם שמים בכל הליכותיה, שיהא משאה ומתנה
בין הבריות בנחת ובישר, שיאהבנה רעה וטהרה את
אותם, וישמחו הם בה וישמחי את בהם. שתוסיפי
דעת, בינה והשכל בתורת ה' ובמדע העולם המפלג
שפרא, והפקידו בדינו "לעבדה ולשמרה". שתמשיכי
את המפעל הנהדר שזכינו לו במדינת ישראל לאחר
שנות הגלות הארוכות. שתוסיפי חוליה נאמנה ואיתנה
בשרשרת הדורות אותם אנו זוכרים וממשיכים ברגע
קדוש זה. ובבוא היום, תעמדי את כאן, על האדמה אשר
שבנו אליה, בערבו של יום בו אנו שבים אל בוראנו,
כבנים המתרפקים על אביהם ועל אמהם, ותזכי לברך
את בניה ובנותיה, נכדיה ונכדותיה, ולהעביר את לפיד
התשובה, השיבה והישיבה לבטח, לדורות הבאים.

**ברכה ה' וישמרה, יאר ה' פניו אליה ויחנה, ישא ה' פניו
אליה וישם לה שלום.**

שנה טובה ותטיב לנו החתימה

יום הכיפורים, כי פנה יום

ברכת הבנים והנכדים

בערב היום הקדוש הזה, אני מבקש/מבקשת לברך אותך
בני ... / נכדי ...

שתכתב ותחתם לשנה טובה ומאשרת, לשנה של שמחה,
שנה של בריאות, שנה של עשייה, שנה של מלאות, שנה
בה תוסיף חיל ומעשים טובים, ויהי ה' עמך בכל אשר
תפנה.

ברגע קדוש זה, אנו נושאים מבט לאחור וזוכרים את כל
הדורות שעברו, את סבא ... וסבתא ...

[כאן כל אחד יוסיף ויפרט כרצונו]

שבזכותם אנו נצבים כאן, ועומדים לקבל ברטט של
קדשה ובשמחה של מצוה את היום הקדוש שכלו סליחה
ומחילה, תקון ותשובה, כפרה וישועה. יום שכלו טוב,
כפי שעשה הכהן הגדול בימים בהם עמד המקדש על
מכונו ועם ישראל שכן בארצו. יום בו קבל עם ישראל את
הלוחות השניים המשלבים מעשה אדם ומכתב אלהים,
יום של רצוי והזדמנות חדשה.

ברגע קדוש זה, מתחילה שנה חדשה, בה רב הנעלם על
הידוע והנסתר על הגלוי: "מי יחיה ומי ימות, מי ינוח ומי
ינוע, מי יעני ומי יעשר, מי ישפל ומי ירום". ברגע זה אנו
נושאים מבט קדימה ויודעים שהקדוש ברוך הוא נתן

לָנוּ בִּינָה וְדַעַת, חֲכָמָה וְלֵב לַפֶּעַל בְּמַעֲשֵׁינוּ וּבְמַחֲשָׁבוֹתֵינוּ,
שֶׁבִּשְׁפָּנָה הָזוֹ נָרוּם וְלֹא נִשְׁפָּל, נִבְנָה וְלֹא נִהְרָס, נַחֲיָה וְלֹא
נָמוּת, נָנוּחַ וְלֹא נָנוּעַ. נוֹסִיף אֶהְבֶּה בְּמָקוֹם שְׂאִינְנָה, נָאִיר
בְּמָקוֹם שֶׁל חֹשֶׁךְ.

וַיְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ שֶׁבִּשְׂמִים שִׁישָׂא פָּנָיו אֵלָיָהּ, יוֹסִיף
וַיִּתֵּן לָהּ מְאוּרֹו וְזִיוֹ, מִפְּחוּ וּמִדּוֹתָיו, וּמִצָּא חֵן וְשִׁכָּל טוֹב
בְּעֵינָיו בְּרוּךְ הוּא וּבְעֵינֵי כָּל אָדָם אֲשֶׁר נִבְרָא בְּצַלְמוֹ.
שֶׁתִּקְדָּשׁ שֵׁם שְׂמִים בְּכָל הַלִּיכּוֹתֶיהָ, שֶׁיְהִי מִשְׁאָד וּמִתְנַדָּה
בֵּין הַבְּרִיּוֹת בְּנַחַת וּבִישָׁר, שִׁיאֲהַבּוּד רַעֲיָה וְתֶאֱהָב אֶתְהָ
אוֹתָם, וַיִּשְׁמְחוּ הֵם בָּהּ וְתִשְׁמַח אֶתְהָ בָּהֶם. שֶׁתוֹסִיף דַּעַת
בִּינָה וְהִשְׁפֵּל בְּתוֹרַת ה' וּבְמִדַּע הָעוֹלָם הַמְּפֹאָל שֶׁבָּרָא,
וְהַפְּקִידוֹ בְּיָדֵינוּ "לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה". שֶׁתִּמְשִׁיךְ אֶת הַמִּפְעָל
הַנִּהְדָּר שֶׁזָּכִינוּ לוֹ בְּמִדֵּינַת יִשְׂרָאֵל לְאַחַר שְׁנוֹת הַגָּלוּת
הָאֲרָכוֹת. שֶׁתוֹסִיף חוּלְיָה נְאֻמָּה וְאִיתָנָה בְּשִׁרְשָׁרָת
הַדּוֹרוֹת אוֹתָם אָנוּ זֹכְרִים וּמְמַשִּׁיכִים בְּרַנֵּעַ קְדוֹשׁ זָה.
וּבָבוֹא הַיּוֹם, תַּעֲמֹד אֶתְהָ כָּאֵן, עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר שִׁבְנוּ
אֵלֶיהָ, בְּעֶרְבוֹ שֶׁל יוֹם בּוֹ אָנוּ שְׂבִים אֶל בּוֹרְאָנוּ, כְּבָנִים
הַמִּתְרַפָּקִים עַל אֲבִיהֶם וְעַל אִמָּם, וְתִזְכֶּה לְבָרֵךְ אֶת בָּנֶיהָ
וּבְנוֹתֶיהָ, נִכְדֵּיהָ וְנִכְדוֹתֶיהָ, וְלַהֲעֲבִיר אֶת לִפִּיד הַתְּשׁוּבָה,
הַשִּׁיבָה וְהִשְׁיבָה לְבָטָח, לְדוֹרוֹת הַבָּאִים.

**יְבָרְכֶהָ ה' וַיִּשְׁמְרָהּ, יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיהָ וַיַּחֲנֶהּ, יִשָּׂא ה' פָּנָיו
אֵלֶיהָ וַיִּשֶׂם לָהּ שְׁלוֹם.**

שָׁנָה טוֹבָה וְתִיטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה

בין כפור לַכּפּוּת וּבין כֶּסֶד לַסְכּוּת

יָמִים שֶׁל חֶסֶד

יָמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכּפּוּרִים וְחַג הַסְּכּוּת, יָמִים שֶׁל חֶסֶד הֵם.
תֵּשׁ תִּקְּפָה שֶׁל חֶמָּה וְצִנּוֹת הַחֶרֶף טָרָם בָּאָה. פְּרִיחוֹת
וְצִבְעִים שֶׁל סֵתוֹ מְנַסְּרִים בְּאֵיזֶר, רִיחוֹת וְצִלִּים שֶׁל תְּקוּפַת
תִּשְׁרֵי נִשְׁאִים בְּרוּחַ הַיּוֹם. דּוֹמָה שֶׁהַעוֹלָם כָּלוּ מִתְּכַסֶּה
בְּמַעֲטָה שֶׁל רֹגַע וְהַפּוּגָה מִשְׁטָף הַחַיִּים – שֶׁקֵּט חֲרִישִׁי וְרוֹעַ
קָסוֹם נְסוּכִים עַל פְּנֵי הַכֹּל. הַטֶּבַע מִשְׁמִיעַ קוֹלוֹ בְּשִׁלּוֹה
וְהָאָדָם שׁוֹתֵק בְּדַמְמָה. הַדּוּר וְנֶאֱחָה הָעוֹלָם בְּזִיוּ.

יָמִים שֶׁל חֶסֶד הֵם – חֶסֶד שֶׁבָּא בְּסִלִּיחָה וּבַעֲנָה שֶׁל
תְּקוּהָ. יָמִים שֶׁל בִּינִים – בֵּין עוֹנוֹת וּתְקוּפוֹת, בֵּין הֶרְהוּרִים
וּמַחְשְׁבוֹת, בֵּין הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים וְיָמֵי הַשְּׂמִיחָה הַבָּאִים עָלֵינוּ
לְטוֹבָה.

גַּם יָמִים שֶׁל חֶפְזוֹן וְהִתְרוֹצְצוּת הֵם: מִי לַעֲסָקְיוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ
בְּמַעֲט יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה שְׁנוֹתָרוּ; מִי לַאֲסֹף יְבוּלוֹ, לְדַרְךָ יֵינוּ
וְלִמְסַק זֵיתוֹ; וּמִי לְשָׁאֵר מִלְּאֲכוֹת הָעוֹנָה וְלִמְצוֹת הָרְבוֹת
שֶׁחַג הַסְּכּוּת, הוּא חַג הָאֲסִיף, עֲטוּר בָּהֶן: זֶה בְּסִפְתּוֹ וְזֶה
בְּלוּבּוֹ וְזֶה בְּהִכְנוֹת לַחַג.

"וְלִקְחִתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן" – דּוֹרֵשׁ וַיִּקְרָא רַבֵּה (ל ז) –
מִשָּׁל לְמַדִּינָה שְׂחִיבֶת לִיפֶס (מס) לְמַלְךְ וְהַלֵּךְ הַמֶּלֶךְ
לְגִבּוֹתָהּ. בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מִלִּין יֵצְאוּ גְדוּלֵי הַמְּדִינָה וְקָלְסוּהָ –
הַתִּיר לָהֶם שְׁלִישׁ... בְּתוֹךְ חֲמִשָּׁה מִלִּין יֵצְאוּ בִּינוּנֵי הַמְּדִינָה

וקלסוהו – התיר להם עוד שלישי. כיון שנגנב למדינה
 יצאו כל בני המדינה אנשים ונשים וטף וקלסוהו – והתיר
 להם הכל. אמר להם המלך: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל
 החשבון. כהן, בערב ראש השנה גדולי הדור מתעניין
 והקדוש ברוך הוא מתיר להם שלישי מעונותיהן. וימראש
 השנה ועד יום הכפורים היחידים מתעניין והקדוש ברוך
 הוא מתיר להם שלישי מעונותיהן. וביום הכפורים כלן
 מתעניין אנשים ונשים וטף והקדוש ברוך הוא אומר להם
 לישראל: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל החשבון. ומיום
 הכפורים עד החג כל ישראל עסוקין במצות: זה עוסק
 בסבתו וזה בלולבו. וביום טוב הראשון של חג כל ישראל
 עומדין לפני הקדוש ברוך הוא ולולביהן ואתרוגיהן בידם
 ומקלסים לשמו של הקדוש ברוך הוא. והקדוש ברוך
 הוא אומר להם: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל החשבון.
 לפיכך משה מזהיר לישראל: "ולקחתם לכם ביום
 הראשון".

והאדם משתאה ומשתומם: היכן עמידתנו? אם כל
 מעשינו לחציר יבש ולהבל דמה, אם ימינו כצל עובר,
 קענו כלה וכחלום יעור, מה קצת? לאן מכאן? ארבעה
 ימים אלה שביין כפור לכפות ובין כסה לסכות, בין
 שפרכת שיח כמים ובין הקפות ונסוה המים, בין תקיעות
 ראש השנה ותרועות שמחת בית השואבה, לאן הם
 שכימים? אם אכן ימים של חסד הם וטורם החל החשבון,
 הפנקס טורם נפתח והיד עוד לא רושמת; אם אמן
 ימים של חסד הם, ימים של אין חשבון, ימים של
 טורם "הראשון", האם נדע לפתח בהם דף חדש? האם
 נשפיל לרשם בכתב אמת גליון חלק, בו ירבה הטוב על

הָרַע, הַבִּיחַד עַל הַפֶּחַד, הָאֲחוּד עַל הַפְּרוּד, הָאֶהָבָה עַל
הַמְשֻׁטְמָה? הָאֵם נִשְׁכִּיל לַחֲרֹט בּוֹ אֶת הָעֲרֵבוּת הַהִדְדִּית
וְהָאֲחָדוּת הָעֵמְמִית שֶׁל עִם שְׂכָל כֶּן הַרְבֵּה יָמִים שֶׁל אִי-
חֶסֶד וְשׁוּמִים בְּתוֹלְדוֹתָיו?

לֹא בְיוֹם אֶחָד קָדוֹשׁ וְנוֹרָא כָּכָל שְׂיֵהָיָה, נִבְחַן וְנִמְדָּד. שְׁפוֹךְ
הַלֵּב בְּתַפְלוּת וְנִעִימוֹת הַיָּמִים הַנוֹרָאִים וְדֹאֵי חֹשׁוֹב וְנֶאֱחָה
הוּא. אֵךְ לֹא בּוֹ (בְּלִבָּד) יַחֲרֹץ וַיִּחַתֵּם דִּינָנוּ. רַק בְּיָמִים
זָכִים אֱלֹה שֶׁבִּין כְּפוּר לְכַפּוֹת וּבִין כֶּסֶה לְסִכּוֹת שְׂיֵיאוּנוּ
לַעֲשִׂיָּה שֶׁל חֶסֶד וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים.

תפלה לפרדה מן הסוכה

מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׂאֵתִינִי לְקִיָּם
מִצֹּת סֶכֶה הַשָּׁנָה בְּרֵב נַחַת עִם מְשַׁפְּחֹתַי הִיקְרָה וְעִם רְעִי
הָאֱהוּבִים, מִתּוֹךְ שְׂמִיחַת יוֹם טוֹב, בְּרוּחָהּ וְהַשְׁקֵט. מִכִּיר
אֲנִי בְטוֹבָה שֶׁהִרְעַפְתָּ עָלַי, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְקִיָּם מִצֹּת
סֶכֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַמְּחַדֶּשֶׁת יְמֵיהָ כְּקֶדֶם, בְּמִזְגֵּה הַנָּאֶה
שֶׁל הָאֶרֶץ בִּימֵי תְּקוּפַת הַשָּׁנָה, בְּעֵת הָאֶסִּיף בְּצֵאת הַשָּׁנָה,
לְפִתְחָהּ שֶׁל הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה. זְכִיתִי
לְמָה שֶׁלֹּא זָכוּ דוֹרוֹת רַבִּים לְפָנֶיךָ, אֲבוֹת אֲבוֹתַי, שֶׁחָלְמוּ
לְקִיָּם מִצֹּת יְשִׁיבָה בְּסֶכֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. עַל כֵּן אֲנִי אוֹמֵר:
מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם שֶׁהַחַיִּיתִנִּי וְקִיָּמְתִּנִּי וְזִכִּיתִנִּי
בְּמִצְוֶה נָאֶה זֶה.

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁכָּשֶׁם
שְׂאֵתִינוּ לִישִׁב בְּסֶכֶה הַשָּׁתָּא, כֵּן נִזְכֶּה לִישִׁב וּלְקִיָּם מִצֹּת
סֶכֶה גַם בַּשָּׁנָה הַבָּאָה לְמוֹעֵד הַזֶּה כְּעֵת חַיָּה, הַיּוֹם פֶּה
כָּלֵנוּ חַיִּים, לְשָׁנִים רַבּוֹת וְנַעֲמֹת.

